

Vpl. Pyhäjärvi

Torstai 25. tammikuuta 2018

Pyhäjärveläisyyden vaali - Karjalan puolustaja

N:o 1 63. vuosikerta

Talviset terveiset Kannakselta

Pyhäjärvi-Säätiön edustajat vierailulla Kannaksella. Käkisalmen linnan museolla oli katettu kahvipöytä maittavine tarjottavineen, tarjolla oli mm. karjalaisia perunakakkaroita ja venäläisiä kaalipiirakoita. Kuvassa vasemmalta Antti Musakka, Markku Pärssinen, Pertti Hakanen, Käkisalmen linnan museon johtaja Maria Lihaja, museoamanuessi Valentina Golengova ja Kirsti Naskali. Kuva: Yrjö Inkinen. SIVUT 2-3.

Empun soittoa on ilo kuunnella. SIVU 7.

Nuori harpun- soittaja on moni- taitoinen poika

Tampereen Pyhäjärvi- kerho 30-vuotiaaksi

Tampereen seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerho on toiminut jo 30 vuotta. Kuvassa johtokunnan väkeä vuodelta 2000. SIVUT 10-11.

Harjavallassa valmistellaan jo ensi kesän Pyhäjärvi-juhlia

Kansanhiihtoladut kutsuvat nyt suksille, ja samaan aikaan Harjavallassa valmistellaan myös tulevan kesän Vpl. Pyhäjärvi-juhlia. Kuva: Yrjö S. Kaasalainen. SIVU 2.

25. tammikuuta 2018

Yhteistyötä

Vuosi on lähtenyt liikkeelle hyvinkin talvisissa olosuhteissa: etelää myöten olemme saaneet lumipeitteen kaunistamaan luontoa. Nauttikaamme näistä talvisista olosuhteista täysillä, sillä koskaan ei tiedä, koska lauha sääala tulee ja paljastaa tumman maan taas aivan hetkessä. Säätiön hallinto aloitti vuoden hyvin toiminnallisesti. Hallituksen neljän henkilön delegaatio käväisi viime viikolla Pyhäjärvellä ja Käkisalmissa tapaamassa meille läheisiä yhteistyökumppaneita, niin Pyhäjärven kunnan hallintoa kuin Käkisalmen linnan museon johtoa. Käyntimme pääasiallinen tarkoitus oli käydä kiittämässä viime kesän yhteistyöstä juhlien toteutuksessa. Saimme totuttuun tapaan lämpimät vastaanotot ja kävimme laajoja keskusteluita tulevista yhteistyömahdollisuuksistamme. Oli hienoa huomata, kuinka innovatiivisia he ovat olleet viime kuukaudet juhliemme jälkeen. Pyhäjärvellä kunnanjohtaja Olga oli aloittanut suunnitelmat paikallisen Plodovojen/Pyhäjärven museon perustamisesta vapaaksi jääneeseen koulun alakertaan. Hän pyysi myös säätiömme tukea sotia edeltävän ajan historian näkyville saamiseksi. Tämän tyyppiseen yhteistyöhön varmasti tartumme; hyvin pienelläkin aineistolla saamme osan historiaamme näkyviin nykyisille asukkaille. Tämä, jos mikä, on hieno luottamuksen osoitus myös tulevaisuuden yhteistyölle ja sitä voimme jatkossakin tehdä hyvin monella eri tavalla. Seuraavien Pyhäjärvi-juhlien järjestämisestä Pyhäjärvellä Olga ja sovhoosin johtaja Aleksej olivat hyvin kiinnostuneita: he toivottivat meidät tervetulleiksi – aika näyttää, koska jälleen juhlimme tuolla rakkaalla maaperällä. Käkisalmen linnassa vietimme myös lämminhenkisen kahvihetken kuullen linnan museon tulevasta melko suuresta investoinnista. Linnan sisäpihalle aloitetaan rakentaa noin 800 henkilön katsomoa, ja näyttämölle tulee asianmukaiset äänentoistolaitteet. Kuulimme jo mielikuvissamme huipputasoista musiikkia soimassa ja villeimmät ajatukset veivät jo Savonlinnan oopperajuhlien ohjelmistosta yhden osan Käkisalmeen... Eihän sitä koskaan tiedä, mitä tulevaisuus tuo! Tämä tulee antamaan myös suomalaisille matkanjärjestäjille mahtavan mahdollisuuden yhdistää kotiseutumatkailun yhteyteen laadukkaan konsertin. Aika näyttää, miten hanke etenee ja valmistuuko hanke kesäksi 2019. Pitkäaikainen säätiömme yhteydenpito on perusta kaikelle tälle lämpimälle vastaanotolle – vuosien aikana joitain henkilöitä on tehtävissä vaihtunut, mutta pitkään olemme saaneet olla rakentamassa yhteistyötä jo tutuiksi tulleiden Marian ja Valentinan kanssa Käkisalmen linnassa, kuin myös Nikolajin ja Aleksejin sekä uudemman tuttavuuden, Olgan, kanssa Pyhäjärven hallinnossa. Ystävämme Antti Musakka toimi jälleen kerran tulkkina ja sekä asiantuntijana monessakin tilanteessa. Kävimme myös Lomarannassa Antin kanssa; Lomarannan tilanne näyttäisi olevan kääntymässä Antille ja Lenalle myönteisempään suuntaan. Kevään aikana seuraamme tilanteen kehittymistä ja lehtemme tulevissa numeroissa kerromme, miten asia edistyy. Toivomme vuosia kestävästä epätoisuudesta jo viimein päättyvän. Talvinen Kannas oli kuin mitä tahansa suomalaista maaseutua. Viipuri näyttäytyi ilta-asussaan hyvin rauhallisena ja piirtyi mieleemme talvikauneudessaan. Toivon karjalaisuuden ja pyhäjärveläisyyden tunnerikkaita muisteloita jokaiselle alkuvuoden arjen keventämiseksi.

PERTTI HAKANEN
Vpl.
Pyhäjärvi-
Säätiön
hallituksen
puheenjohtaja

Plodovojen kun-
nanjohtaja Olga
Kustova ja Vpl.

Pyhäjärvi-Säätiön hallituksen puheenjohtaja Pertti Hakanen keskustelemassa tulevista yhteistyömahdollisuuksista. Kuva: Yrjö Inkinen.

Terveisiä Kokemäenjoen varrelta ja Harjavallasta

Kokemäenjoki on ammoista ajoista alkaen koonnut vetensä sisämaasta, lähinnä entisen Hämeen läänin alueelta ja virrannut Sastamalan jälkeen runsasvetisenä jokena Satakunnan viljavien vainioiden läpi kohti Poria ja Pohjanlahtea.

Huittisten Vesiniityn alavalla aukealla joki oli tulva-herkkä ja pelottavakin alle kouluikäisen pojan silmin katsottuna. Äetsässä asuvasamme joen Talankoski tukkipuomeineen antoi meille kouluikäisille nuorukaisille jännittäviä uintikokemuksia voimakkaan virtauksen ja tukkilauttojen myötä. Puu-uittojen loputtua ja teollisuuden päästöjen vähetessä Kokemäenjoki alkoi puhdistua ja vesi kirkastua.

Harjavallan voimalaitoksen valmistuttua v. 1939 joki leveni yläjuoksulla järvimäiseksi patoaltaaksi tarjoten samalla monenlaista virkistystä ja vapaa-ajan viettomahdollisuuksia.

Suurteollisuus siirtyi tänne länteen pois sotatoimi-alueelta ja se muutti voimakkaasti paikkakuntaa ja sen ilmettä monin tavoin. Teollisuuden vaikutukset näkyvät täällä vieläkin; pääasiassa positiivisella tavalla, mutta valitettavasti myös toisella tavalla. Ympäristöstä huolehtiminen on meidän kaikkien yhteinen asia!

Tehtaiden myötä tänne muutti siirtoväkeä 44 Neuvostoliitolle luovutetusta pitäjistä, jolloin pienen maalaispitäjän väkiluku kaksinkertaistui ja myöhemmin kolminkertaistui.

Kultakoukun rannassa, sillan vieressä on moni kouluikäinen lapsi oppinut uimaan harrastuksen jatkueksa parhaimmillaan koko eliniän.

Omakotitaloa perheelleni rakentaessani vuonna 1975 muistan, miten hyvältä tuntui kesäiltoisin pulahattaa Kultakoukun uimarannan virkistävään veteen uimaan ennen yöpuulle menoa.

Vesihiihtoa on kesällä harrastettu täällä jo kauan. Parhaat taiturit ovat ylittäneet jopa Suomen parhaimpien joukkoon. Talvella joki saa jääpeitteen, jolloin luistelijat ja potkukelkkailijat sekä tasamaan hiihtäjätkin tulevat sankoin joukoin hiihtämään ja kelkkailemaan. Saattaapa joku pilkkijäkin olla aurinkoisina päivinä kokeilemassa kalaonneaan. Voimalaitoksen padon alapuolelle nousevat jopa lohjet!

Hiittenharjun urheilukeskus tarjoaa kaupungin asukkaille ja ulkopuolisillekin harrastajille mieluista kokeilua. Maakunnan ensimmäinen yleiseen käyttöön

rakennettu uimahalli avattiin v. 1967. Vuosikymmeniä sitten täällä järjestettiin talvisin mäkihypyn ja hiihdon SM-kilpailuja, vaikka lumen niukkuus usein tuotti harmia järjestäjille.

Tänä vuonna laskettelurinne on avattu ja valaistut kansanhiihtoladut ovat ahkerassa käytössä. Hyppyrimäkemme näkyvät kauas, vaikka tuo miehin harastus onkin hiipunut parhaista ajoista. **Hakalan Vesa** lienee viimeksi menestynyt ja tunnetuin henkilö keskuudessamme. Vesa toimii nykyisin Harjavallan kaupungin vapaa-aikasihteerinä tukikohtanaan liikunta- ja urheiluhalli.

Vpl. Pyhäjärvi-juhla 2018 valmistelut etenevät. Harjavallan kaupunki on vahvasti mukana juhlarjestyksessä. Uusi kaupunginjohtajamme **Hannu Kuusela** on kutsunut seuramme edustajat luokseen torstaina 8.2.2018, jolloin käsittelemme mm. juhlaan liittyviä yksityiskohtia.

Myllytien varrella oleva koulukeskus ja Harjavaltasali on varattu sunnuntaiksi 15.7.2018 käyttöömme. Läheisellä Honkalan urheilukentällä voimme järjestää Voimistelua ja urheiluseura. Kaiun muistoviestijuoksu-kilpailun.

Harjavallan seurakunta on mukana juhlassamme. Kirkkoherra **Tuomo Lingren** ja kanttorimme **Leena Kivi** ovat kuunnelleet esittämiämme toivomuksia ja uusia ideoitakin on tullut keskusteluissa esille.

Juhlapäivät paistetaan seurakuntakeskuksen tiloissa 13.7.2017, jolloin ne ovat parhaimmillaan juhlissa nautittaviksi. Seurakunnan ja Harjavallan Karjalaseura ry:n perinteellinen kirkkopyhä on sunnuntaina 25.2.2018, jolloin seuramme jäsenet palvelevat tekstinluvussa, kolehdinkannossa ja seuramme naiset tarjoavat päätteenä kirkkukahvit.

Seuraavat Vpl.
Pyhäjärvi-
juhlal
vietetään
Harjavallassa
sunnuntaina
15.7.2018

Hyvät lehtemme lukijat! Seuramme on perustettu täällä Harjavallassa 18.2.1945, ja säätiömme on toiminut 70 vuotta, joten on aihetta juhlaan. Tervetuloa Harjavaltaan su 15.7.2018 juhlimaan ”kihupyhää”. Tulkaa vaikka jo edellisenä päivänä, kyllä

täältä majoitus järjestyy kaikille sitä tarvitseville. Hyvän uuden vuoden toivotuksin!

YRJÖ S.
KAASALAINEN
Harjavallan
Karjalaseura ry,
puheenjohtaja

Talviterveiset Pyhäjärveltä

Pyhäjärven lomaranta talviasussaan tammikuussa 2018.
Kuvat: Yrjö Inkinen.

Sovhoosin johtaja Aleksei Pavlov, kuvassa oikealla, kertoi sovhoosin nykytilanteesta ja tulevasta biokaasulaitoksen rakentamisen suunnitelmista. Pertti Hakanen ojensi suomalaisten terveiset.

Alakuvassa suomalaisvieraat kunnanjohtaja Olga Kustovan luona.

Säätiön ryhmä kävi kirpeänä pakkaspäivänä 17.1.2018 sytyttämässä kynttilät sankarihautausmaan muistomerkillä, jossa itsenäisyyspäivänä laskettu havuseppele oli vielä hyvässä kunnossa. Kuvassa vas. Kirsti Naskali, Yrjö Inkinen, Markku Pärssinen ja Pertti Hakanen.

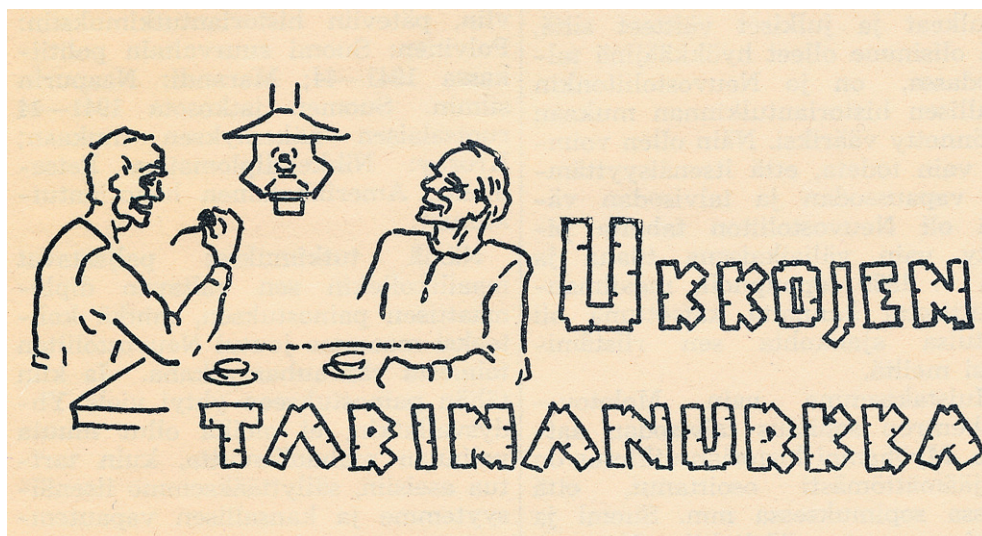
”Väklaanii” - miniä saunottajana

Elettiin aikaa, kun ruis oli pääleipävilja Karjalassa. Kesantomaat olivat suuria. Heti toukokylvöjen jälkeen alkoivat kesantotyöt ja niitä tehtiin ”väklaani” (vastavuoroisuustyön) merkeissä.

Eräässä Keljan talossa oli naapureita lannanajossa monta miestä hevosineen samanaikaisesti. Päivällistä syödessä juttelivat miehet keskenään vanhojen tapojen vaalimisesta siten, että talon nuori miniä saisi lämmittää saunan, tulla löylynlyöjäksi ja selkien pesijäksi. Sittenpäähän nähdään, mikä luonteinen Matin morsian on.

Matti aikoi suunnitelman kumota, tuntien ukot suustaan, mutta kerkiävä miniä ehätti edelle ja lupasi.

Illalla kun työt olivat loppuneet, ilmoitti miniä: ”Sauna on kylpykunnos,

alkakaa vua männä riisuuntummaa, mie tule jällest löyly lyömää”.

Kun miniä saapui saunaan, niin ukot ja Matti olivat kaikki lauteilla. Kiu-

as punotti kuumuuttaan. Kun miniä paiskasi ”kousikallisen” vettä kiukaalle, niin se parahti pahanenteisesti.

”Pittääks lissää”, kyseli

miniä? Eräs ukoista kiusottelumielessä lausahti: ”Et sie ruatsi lyyvä meil löyly tarpieks”.

Enemmittä puheitta miniä heitti koko ämpärilli-

sen kiukaalle, syöksyi ovesta ulos ja pönkäsi korennolla oven ulkoa.

Hetkeen ei saunasta kuulunut muuta kuin ähinää, ukot olivat lattialla otsat maassa, joku lautasten alla-kin ja hiljaa kuin hiiret kirkossa.

Aikanaan löyly haihtui ja miehet huutamalla pyytären ulospäästäjää. Kumminkin heille jäi aikaa miniän arvosteluun. ”Selkähie tarvitsis”.

Toinen: ”Jos ois miu eukoi, ni ei sitä sama peittie al sovittais”. Matti istui rauhallisesti saunan penkillä ja lausahti arvostelunsa viimeiseksi: ”Narriha ol, narri”!

Paimenpoika oli viemässä hevosia hakaan ja kuuli saunalta meteliä ja päästi ukot arestista läheiseen jokeen vilvoittelemaan.

Tapauksesta morsiamelle ei Matti enempää kuin muutkaan puhuneet sen enempää.

Mutta kun tapaus tuli kylälaisten tietoon, niin siitä puhuttiin ja naurettiin paljon. Sen jälkeen kylän miniät pääsivät saunottajien velvollisuuksista.

Ukot selvisivät omin neuvoin.

-KELJAN POIKA.
H. P.
Pyhäjärvi
nro. 1. 1968

50 vuotta vanhan kirjoituksen lähetti julkaistavaksi Mauri Hauhia

Rakkaamme
Äitimme, mum mumme ja isomum mumme

Maire Liisa Kangasniemi

o.s. Toivonen

s. 7.2. 1926 Vpl Pyhäjärvi
k. 21.10. 2017 Vantaa

*Hän jätti tuuleen kuiskauksensa,
hymynsä auringon lämpöön ja
tähtiin silmiensä ystävällisen tuikeen.*

Kiitollisena ja lämmöllä muistaen
Margit
Ari perheineen
Mirka, Jari ja pojat
Jani ja Suvi
sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

KERRO PERHEUUTISET

Pyhäjärvi-lehdessä. Julkaisemme joka numerossa tietoja perhetapahtumista. Muistathan kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun, kiitos!

Kirkonsanoma

Tulevaisuus ja toivo

Vuoden vaihduttua luke-miin 2018 jälkeen Kristuk-sen syntymän katseet käänt-yvät luonnostaan eteen-päin. Mieleä valtaa kysy-mys, minkälainen vuosi mahtaa olla edessä? Min-käläinen se tulee olemaan minulle, Suomen kansalle, Euroopalle, koko maail-malle?

Yksilöiden kohdalla nä-kymät tulevaisuuteen vaih-televat paljonkin. Koulun-sa tänä vuonna päättävät nuoret jännittävät jatko-opiskelupaikkansa puoles-ta. Tutkintonsa suorittaneet toivovat saavansa mahdol-lisimman hyvän tai ainakin vakinaisen työpaikan.

Työelämän herkimmillä alueilla kysellään pelokkai-na, saanko vielä tänä vuon-na pitää työpaikkani. Työt-tömiksi jääneet toivovat, olisiko talousnäkymien pa-rantuessa minulla mahdol-lisuus päästä takaisin töihin ja turvallisempaan elämään. Korkean iän saavuttaneet tai vakavasti sairastuneet kys-yvät, onko minulla vielä tämä vuosi elinaikaa ja mah-

dollisuuksia ihmisarvoiseen elämään.

Vuodenvaihteessa tiedo-tusvälineet ovat pääsään-töisesti kertoneet, että tämä vuosi lupaa taloudellisesti parempaa kuin monet edel-liset vuodet. Kasvava jouk-ko suomalaisia luottaa en-tistä vahvemmin toimeen-tulonsa paranemiseen tänä vuonna. Taloustieteilijät pi-tävät tärkeänä ihmisten tu-levaisuudenuskoa, koska se jo sellaisenaan on talouden elpymistä vahvistava tekijä.

Ihminen voi kuitenkin omilla ratkaisuillaan muren-taa oman tulevaisuutensa perustaa. Hän voi tehdä sitä yksityisesti omassa elä-mässään elämällä tuhlaile-vasti tai itsetuhoisesti. Ih-miskunta voi ahneudessaan käyttäytyä jatkossakin niin, että ilmastomuutos huonontaa vakavasti seuraavi-en ihmiskukupolvien ja muun elollisen luonnon elinmahdollisuuksia. Näi-den ratkaisujen seuraukset ihmisen tulee kantaa itse. Jos itsekkyytensä ja ahneus jat-tavat, edessä on kurja tule-

vaisuus. Jos muutos oike-aan suuntaan tapahtuu, voi vielä olla toivoa. Toivo ei ole kuitenkaan oikea, jos se perustuu väärään huolet-tomuuteen: ”Kyllä tässä kui-tenkin hyvin käy”.

Raamattu puhuu paljon ihmisen oikeasta suhtautu-misesta tulevaisuuteen. Se puhuu siitä kahdessa mer-kityksessä, ensiksikin siinä, millainen on Jumalan tah-don mukainen elämä tässä ajassa, ja toiseksi siinä millä edellytyksillä voin luottaa siihen, että oma elämäni tämän ajan päätyttyä on johtava siihen päämäärään, jonka Jumala on ihmiselle luvannut.

Raamatun Vanhassa tes-tamentissa erityisesti pro-fetta Jeremia yhä uudes-taan puhunut siitä, kuinka ratkaisevaa tulevaisuuden kannalta on, miten ihminen suhtautuu Jumalan kutsuun, käskyihin ja lupauksiin. Je-remia tuomitsee väärät pro-fheetat, jotka antavat kat-teettomia lupauksia: ”Näin sanoo Herra Sebaot: Älkää kuunnelko tuollaisia pro-

feettoja, älkää sanoja, joita he julistavat. He pettävät teitä!... he julistavat minun nimissäni silkkaa valhetta. He sanovat: Olen nähnyt unen, olen nähnyt unen!” (Jer 23:16;). Mutta ne, jotka kuuntelevat Jumalan tahtoa, saavat kuulla myös hänen lupauksensa: ”Mi-nulla on omat suunnitelmani teitä varten, sanoo Herra. Minun ajatukseni ovat rauhan eivätkä tuhon ajatuksia: minä annan teille tulevaisuuden ja toivon” (Jer 29:11).

Olkoon tämän maail-man tulevaisuus meidän kohdallamme mikä tahan-sa, Jumalaan turvautuva saa ottaa omakseen omalle kansalleen antamansa lu-pauksen. Sama lupaus on saanut muodon myös vir-ressä 600:5.

Hyvyyden voiman us-kollinen suojaja / piirittää meitä, kuinka käyneekin./ Illasta aamuun kanssam-me on Luoja./ Häneltä saamme huomispäivänkin.

JUHANI FORSBERG

Muistokirjoituksia

Laura Suomisen muistolle

Laura Annikki Suominen, o.s. **Pulakka**, syntyi Vpl. Pyhäjärven Noiter-maassa 20.7.1923 ja sai iäisyyskutsun Espoossa 4.1. 2018. Lauran vanhemmat olivat **Heikki Pulakka** ja vaimonsa **Anna-Liisa**, o.s. **Pitkänen**. Perheen lapset olivat **Viljo**, **Aili**, **Esteri**, **Reino**, **Laura**, **Kerttu** ja **Heikki**.

Lauran ja sisarusten lap-suutta ja nuoruutta varjosti orpous, sillä perheen äiti kuoli nuorimman lapsen synnyttyä 1928 ja perheen isä kuoli 1935. Alaikäisten lasten holhooja oli isän veli, **Pekka Pulakka**. Sisaruk-silla oli, ehkäpä juuri or-poudesta johtuen vahva yhteenkuuluvuus läpi elä-mänsä. Nyt tästä sisarus-sarjasta on enää jäljellä No-kian Ruolahdessa leskenä asuva Kerttu, joka oli avio-liitossa **Toivo Niukkasen** kanssa.

Myös sota koetteli ras-kaasti sisarusksia. Viljo kaa-tui jatkosodan alkuvaihees-sa, ja Aili-sisaren mies kaa-tui sodan loppuvaiheessa. Aili jäi sotalleskeksi kah-den pienen pojan kanssa. Kun Esteri saapui siivous-ryhmän kanssa takaisin val-loitetulle kotiseudulle, hän löysi kodin paikalta vain rauniot. Sisarukset saivat sittemmin asuttavakseen pienen asevelitalon, ja en-nen toista lähtöä uuden navetan perustukset olivat jo valettuina. Sodan jäl-keen sisarukset hajaantu-

ivat tahoilleen.

Laura kävi välirauhan ai-kana Laukaan Tarvaalassa karjanhoitokoulun ja ke-väällä 1944 hän suoritti Kurkijoen karjanhoitokou-lussa tarkastuskarjakon kurssin. Ensimmäinen työ-paikka löytyi Kiikalasta, Varsinais-Suomesta, ja tämä jäi hänen ainoaksi oman alan työpaikaksi. Kiikalasta löytyi myös tuleva aviomies, **Veikko Suominen**. Pari vihittiin 1950.

Laura ja Veikko muutti-vat Kiikalasta Hämeenky-röön, jonne rakensivat omakotitalonkin. Seuraavat asuinpaikat olivat Keraval-la ja Hyvinkäällä, kunnes päätyivät Espoon Tapiolaan. Veikon työpaikka oli Tapiolan Lämpö -nimises-sä yhtiössä laitostiehenä, ja Laura teki samassa yhti-össä rappusiivoojan työtä. Sittemmin Laura oli 21 vuotta laitossiivoojana Hel-singin Yliopiston geologi-an ja eläintieteen laitoksilla.

Tapiolan Nallenpolulta Suomiset hankkivat oman osakekaksion. Veikko ehti elää uudessa kodissa vain viikon. Hän kuoli 46-vuo-tiaana aivoverenvuotoon. Laura eli vielä kodissaan 47 vuotta.

Laura-serkkua oli vahva persoona. Rohkeasti hän antoi meille sukulaisillekin tehtäviä tai järjesti kyytejä, kun omaa kyytiä ei ollut. Pilke silmäkulmassa niihin suhtauduttiin. Merkkipäivi-en alla hän minullekin soit-

ti: ”Pijä sie sit puhe”, tai ”Kirjota lehtee”. (Tämä leh-ti.) Mikäpä siinä, lupau-duin.

Tämän kirjoituksen teen täysin omasta halusta ja Lauraa suuresti arvostaen. Päiväkirjoista käy ilmi, että Laura suri omaa ”määräi-lemistään”, jopa itki tätä luonteenpiirrettään. Kaikki me olemme sekä vahvoja että heikkoja. Harva tuntee heikkouksiaan.

Kotikylässä pidettiin en-nen sotaa kristillistä tyttö-kerhoa, jota ohjasivat **Sirkka Sipponen** ja **IidaPulakka**. Lauran kohdalla kerhon opetukset lankesi-vat hyvään maaperään. Eri-koisesti Lauraan vaikutti pastori **Heikki Lempisen** pitämä rippikoulu. Se al-koi syksyllä 1939 Pyhäjär-vellä ja päättyi Töysässä toukokuussa 1940, kaksi viikkoa molemmissa. Lau-ra mietiskeli paljon uskon-asioita ja kävi hengellisissä tilaisuuksissa.

Hyvinkäällä asuessaan hänelle tulivat tutuiksi Kan-sanlähetyksen nuoret lähe-tystyöntekijät. Lähetysyh-distys Kylväjä perustettiin 1974. Laurasta tuli alusta lähtien Kylväjän lähettien uskollinen ja utterta tukija. Hänen mielestään oli erit-täin tärkeää, että evanke-liumin sanomaa viedään ihmisille, jotka eivät ole sitä kuulleet. Kuvaavaa on, että Laura otti itselleen ylimää-räisiä siivoustöitä voidak-seen enemmän antaa pal-

kastaan lähettien työn tuke-miseen. Lauralla ja Veikolla ei ollut lapsia, mutta monesti Laura iloisena sanoi, että lähetit ovat hänen lapsiaan. **Mailis Janatuinen**, Japanissa pitkään lähetys-työntekijänä ollut ja useita kirjoja kirjoittanut, julkaisi 2014 Perussanoma Oy:n kustantaman kirjan: Kaksi naista Yksi usko. Se on Laura Suomisen ja japani-laisen **Chieko Ishiin** elä-mänkerta. Kiinnostava kir-ja, jonka ilmestymisen Lau-rakin ehti nähdä.

Omat sisarukset ja hei-dän lapsensa, erikoisesti kummilapset, olivat Lau-ralle läheisiä. Yksi heistä, Esteri-sisaren tytär, **Kirsti**, joka asuu pääkaupunkiseu-dulla, on ollut Laura-täti-nsä viimeisten vuosien aut-taja ja tuki. Vaativan työnsä ohella hän on arvostavasti ja lempeästi huolehtinut tä-distään. Uskomme, että Laura, meidän Herramme utterta ”työmuurahainen” on päässyt toivomaansa kirkkauteen.

Lähetysyhdistys Kylväjä järjestää Laura Suomisen siunaus- ja muistotilaisuuden. Se pidetään Tapiolan kirkossa perjantaina 9. päi-vä helmikuuta alkaen kello 15.30

Laura-serkkua lämmöllä muistaen

ANNA-LIISA
HEIKKILÄ

vpl. **Pyhäjärvi**

Kotisivut osoitteessa:
[www.karjalanliitto.fi/
vplpyhajarvisaatio](http://www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio)

Muistokirjoituksia

Aira Inkisen muistolle

Äitimme **Aira Eimi Inkinen**, o.s. **Etholén**, syntyi 21. maaliskuuta 1918 Viipurin läänin Johannekseen pitäjässä Koskijärven kylässä. Tuolloin Suomessa elettiin epävarmuuden aikaa: itsenäisyysjulistuksesta oli kulunut vasta muutama kuukausi, ja vapaussota oli vielä käynnissä.

Äidin lapsuusvuosina perheeseen kuului yhdeksän lasta. Hänellä oli kuusi vanhempaa veljeä ja yksi sisar, joka oli lapsista vanhin, vuonna 1901 syntynyt **Aino**. Äidin jälkeen syntynyt nuorin veli kuoli nuorukaisena 15 vuoden iässä. Perheen isä **Konsta** kuoli Airan ollessa alle viisivuotias ja äiti **Josefina** jäi suuren lapsijoukon huoltajaksi.

Kotitilan pinta-ala oli noin 20 ha, josta viljeltyä maata oli noin 5 ha. Vanhimmat veljet tekivät maatyöt, kun taas nuorempien oli etsittävä työtä muualta. Talosta yksi huone oli vuokrattu paikalliselle kauppaliikkeelle, jossa äiti jo koulutyttonä oli apulaisena. Myöhemmin Koskijärven Osuuskauppa sai oman myymälän ja siellä Aira Etholén toimi myyjänä yli kuusi vuotta. Tuon ajan maalaiskaupassa oli tavaraa jauhoista posliiniin ja kaikkea siltä väliltä. Äiti kertoi myyneensä mm. pikilankaa, ikkunalasiasia, jota piti leikata lasiveitsellä, sekä kanteensa painavia säkkeitä varastosta. Bensini ja öljyt kuuluivat myös myytävään tuotteisiin.

Vuoden 1938 alussa Aira muutti Vpl. Pyhäjärvelle Saaprun kylään tuluaan valituksi paikallisen Osuuskaupan myyjättären toimeen. Saapurussa asuessaan hän tutustui **Yrjö Inkineseen**, joka oli kotoisin Yläjärveltä. Ensimmäinen kohtaaminen tapahtui tietyvästi Enkkuan nuorisoseuran talolla, missä järjestettiin iltamia.

Kesällä 1939 Aira muutti Kymenlaaksoon Sippolan pitäjään. Työpaikkana oli Osuusliike Jykevän päämyymälä. Seurustelu Yrjön kanssa kuitenkin jatkui ja pariskunta meni kihloihin juhannuksena 1939. Kihlat ostettiin Viipurista ja kihlajaisia vietettiin äidin kotona Koskijärvellä.

Talvisodan ajan Aira oli työssä Sippolassa ja Yrjö puolusti isänmaata Taivassalmenjoen suulla Järisevän linna-alueella viestialueupseerina. Sodan päätyttyä Yrjö palasi rintamalta, Aira jätti työnsä Sippolassa ja he muuttivat Paimioon. Turun ympäristökuntien alueelle olivat tulleet evakkoina myös Airan äiti, sisar ja neljä veljeä.

Avioliitto ja jatkosodan aika

Aira ja Yrjö vihittiin Paimion kirkossa juhannuksena 1940. Elokuun alussa he muuttivat Kerimäelle Yrjön saatua työpaikan Savonlinnasta armeijan palveluksessa. Täällä Aira liittyi Lotta-järjestöön. Kun jatkosota käynnistyi kesäkuussa 1941, hän toimi Kerimäellä ilmailuvälitöiden työpäivänsä valvontatöissä **Nestori Kaasalaisen** puoliso **Liisa**.

Kannaksen takaisinvaltuutuksen aikana Aira siirtyi muonituslotan ja kanttiinin hoitajan tehtäviin samaan joukkoon osastoon, jossa Yrjö palveli. Kanttiiniliikkeitä joukkojen siirron mukana aina Ääniselle asti.

Perheen esikoinen, **Pentti**, syntyi Savonlinnassa kesällä 1942. Sodan pitkittyessä asemasodaksi isä sai siirron Äänisniemeltä Laatokalle I/RTR 3:een. Kun kotitalo oli säästynyt suuremmalta tuholta ja sinne oli jo muuttanut hänen sisaruksiaan, niin isä toivoi myös vaimonsa ja poikansa siirtyvän sinne. Niin tapahtuikin alkukesällä 1943, jolloin muuttimme Yläjärvelle. Mutta lyhyeksi jäi tämäkin aika Pyhäjärvellä.

Lähtö Pyhäjärveltä ja evakkomatka

Oli lauantai-ilta 17. kesäkuuta 1944. Yläjärven Inkisellä piirakat oli paistettu, saunassa käyty ja lapset saatut nukkumaan. Yöllä tuli herätys: lähtöön on aikaa yksi tunti. Äidillä oli kaksivuotias poika kainalossa, eväskori käsivarrella ja vaatteita sisältävä kassi olkapäällä, kun hevoskyydillä päästiin vihdoin liikkeelle kohti Noitermaan kylää ja rautatieasemaa.

Evakkojana tuli Sakon suunnasta, mutta se oli jo täynnä. Niin jätiin odottamaan seuraavaa kuljetusta koulun pihaan isojen kuusten alle koko sunnuntaipäiväksi. Illalla tuli uusi juna, joka lastauksen jälkeen sai lähtöluvan maanantaiyönä 19. kesäkuuta.

Junan purkausasemaksi oli määrätty Jyväskylä, mutta sitä me emme tienneet, kun harkkavaunussa vähän matkaa kerrallaan edettiin kohti Keski-Suomea. Vilkas risteysasema Elisenvaaran ehdittiin sivuuttaa ennen siellä tapahtunutta tuhoisaa pommitusta 20. kesäkuuta.

Vähitellen päästiin Jyväskylään, jossa evakot ohjattiin satamassa odottaviin proomuihin. Ne kulkivat yön aikana Päijännettä pitkin Korpilahden satamaan, josta äiti poikansa kanssa eri vaiheiden kautta päätyi pieneen mökkiin Saakosken kylässä. Isä vapautui armeijan palveluksesta 31.12.1944, ja perheemme asui Saakoskella kevääseen 1945 asti.

Muutto Ikaalisiin ja omaan kotiin

Keväällä 1945 muuttimme Ikaalisiin; siirtoväen henkilökorttiin saapumisajaksi on merkitty 1.5.1945.

Isän setä Heikki perheineen oli muuttanut paikkakunnalle jo edellisen vuoden marraskuussa ja kehottanut isää perustamaan tälle sahan. Isä oli Yläjärvellä kotinsa mylly- ja saharityksessä tehnyt näitä töi-

tä pienestä pitäen.

Ikaalisissa vuokrattiin pieni mökki Koskisen talosta Sarkkilan kylässä ja isä asensi sirkkelisahan silloiseen kauppalaan johtavan tien varten. Oman kodin rakentaminen Läykkälän kylään alkoi keväällä 1946 ja jouluksi päästiin sinne muuttamaan. Talon yläkerran huoneisiin muuttivat myös isän veli ja sisar. Samana vuonna isä siirsi sahan omalle tontille. Perheen lapsiluokkasvoim **Raijan** ja **Harrin** syntymän myötä.

Sodan jälkeen oli puutetta lähes kaikesta: elintarvikkeista, vaatteista, rakennustarvikkeista, jne. Elettiin säännöstelyn aikaa, joten kotona pyrittiin mahdollisuuksien mukaan omavaraisuuteen. Tontin koko mahdollisti lehmän ja vasikan pitämisen, oli kanoja ja possuja. Puutarha vihannes- ja kukkapenkkeineen, marja- ja koristepensaineen sekä omenapuineen antoi satoa ja iloa, mutta myös ahkeraa työtä keväästä syksyyn. Ja vieläkin osa tuolloin istutetuista omenapuista ja marjapensaista tuottaa satoa.

Isä teki sahalla töitä iltamyöhään ja äidin vastuulla olivat kaikki kotityöt, joissa riitti tekemistä varsinkin siihen aikaan, kun lapset olivat vielä pieniä. Kotieläimien hoito vei oman aikansa. Sahausaikojen kysely ja niiden sopiminen tapahtui usein puhelimella, joita tietoja äiti sitten välitti isälle. Myös kuittien ja laskujen kirjoittaminen sekä muut ”toimistotyöt” olivat äidin tehtävänä.

Lasten vartuttua äiti palasi nuoruutensa ammatin ja toimi myyjänä mm. kukkakaupassa sekä kangas- ja asusteliikkeessä. Äiti teki mielellään käsityötä ja hän neuloi meille lapsille monet villapaidat, puserot, sukat ja lapaset. Hän kävi myös kansalaisopiston tiloissa kuto massaa kangaspuilla matoja, liinoja, ym. Äidillä oli hyvä lauluaani, ja hän lauloi

tai hyräili mielellään askareiden lomassa. Sävelet tarttuivat ja me lapset osasimme monet maakunta- ja kansanlaulut jo ennen kouluun menoa. Vanhoja lauluja säilyi äidin muistissa aina viimeiseen elinvuoteen asti.

Sodan kokenut sukupolvi ei kriisiapua saanut, mutta siirtoväen yhteiset kokemukset auttoivat sopeutumaan uusiin oloihin. Yhdyssiteeksi pakkoluovutettuun kotiseutuun perustettiin maahan Karjala-seuroja. Aira ja Yrjö Inkinen olivat perustajien joukossa, kun Ikaalisissa alkoi Karjala-seuran toiminta 1940-luvun loppupuolella. Äiti toimi seuran sihteeri-rahastonhoitajana useita vuosia. Monet kokoukset piirakka- ja kahvitarjoiluineen järjestettiin meilläkin. Äiti oli taitava leipomaan ja rehellisesti on sanottava, että parhaat karjalanpiirakat syntyivät meillä kotona. Isoja määriä leivottaessa hänellä oli apuna naapurin emäntä, myös Pyhäjärveltä evakkoon lähtenyt.

Piirakoita kului paljon ja talkooapua tarvittiin myös silloin, kun Ikaalisten Karjala-seura järjesti Vpl Pyhäjärvi-juhlat jo vuonna 1958. Äidillä oli suuri vastuu järjestelyissä ja juhla-ajan muonituksessa. Hänellä oli taitoa töiden organisoinnissa ja kyky toimia ihmisten parissa. Kun Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkkiä ryhdyttiin puuhaamaan Ikaalisiin, Aira Inkinen oli patsastuomikunnassa vie-

mässä hanketta eteenpäin. Patsaan paljastus tapahtui 1962. Äiti ja isä arvostivat isänmaallisen toiminnan korkealle ja osallistuivat myös reserviläisten ja veteraanien toimintaan.

Vuodet puolison kuoleman jälkeen

Äiti jäi leskeksi vuonna 1981, kun isämme kuoli 70 vuoden ikäisenä. Lastenlapset saivat nauttia mummolan kotoisesta ilmapiiiristä kaikki ne vuodet, jolloin molemmat isovanhemmat olivat voimissaan ja vielä niin kauan, kun äiti pystyi kotona asumaan. Hän ehti nähdä kaikki kahdeksan lastenlastaan ja seurata heidän kasvamista. Äiti oli aina kiinnostunut jälkipolvien koulunkäynnistä, opiskelusta ja ammasteista.

Äiti koki harvinaisen ajan Suomen historiaa ja eli tapahtumarikkaan elämän. Viimeiset elinvuotensa äiti vietti vanhusten hoitokodissa, jossa kävimme häntä tapaamassa. Koti-Karjalan muistot valokuvineen ja lauluineen olivat äidin ilona loppuun asti.

Sukunsa vanhin Aira Inkinen nukkui pois 12.11.2017. Häntä jäivät kaipaamaan lapset ja lastenlapset perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät.

Kiitollisuudella äitiä muistaen

PENTTI,
RAIJA JA HARRI

Karjalaisia Ruotsinmaalla

Elettiin aikaa ennen joulua, 15.12.2017. Laivamatka Turusta Tukholmaan oli takana ja laulu-reissu Vallentunassa vasta iltapäivällä.

Jäimme karjalaispojat, pianisti **Terho Marlo** (Impilahladella), Jaatisia alkujaan ja mie (Vpl Pyhäjärveltä), tappamaan aikaa Viking Linen terminaalisissa. Halli tyhjentyi Turkuun matkaavista.

Yksinäinen mies istahti läheiseen tuoliin, tuntui

olevan suomalainen. Eipä aikaakaan, kun paljastui Kannaksen karjalaiseksi, sukuaan Viskariksi. Isoisänsä ja isänsä olivat lähtöisin Vpl. Pyhäjärveltä.

Kerroin tietäväni yhden **Pentti Viskarin** Lappeenrannasta sekä edesmenneen huippumaratonari **Antti Viskarin**. Tämä karjalaismies esittäytyi ja sanoi olevansa myös Pentti Viskari, mutta toista sukuhaaraa.

Isänsä oli muuttanut perheineen Pyhäjärveltä Petsamoon työn perästä elinikkelikaivos tarjosi tekeville töitä. Sotatilanne ajoi perheen sieltä sitten länteen ja asettuivat Tervolaan.

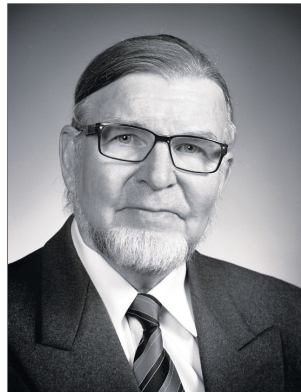
Kun Ruotsi otti vastaan suomalaisia, niin Viskarit päättivät lähteä myös ja päätyivät Motalaan lähelle Göteborgia, missä edelleen asuvat. Työpaikan tarjosi Electrolux - yhtiö ja

siitä aivan eläkeikään saakka. Viskarit haikailevat takaisinmuuttoa, Keski-Suomeen Viitasaaren tuntumaan, kun heillä on siellä kesäpaikka ja vaimonsa kotitoisin sieltä. Kenties joskus tulevatkin kokopäiväisiksi.

Oliko tuo sattumaa vai ko ei, mutta että ainut ihmisen, joka istuu odottamassa bussinsa lähtöä, osoittautuu karjalaiseksi ja Pyhäjärveltä kotoisin olevaksi. Aivan tuntui olevan jo sukulainen.

Siis matkailu avartaa ja karjalaisia on kaikkialla. Näin voitaneen sanoa! Ehkäpä joku muukin tuntee tämän kyseisen Pentti Viskarin. Kuva jäi kaikesta huolimatta ottamatta, kun juttua riitti.

HANNU
MUSAKKA
Karjalainen laulajapoika

Muistokirjoituksia

Veljeni Pertti Pitkäsen muistolle

Jouluvieraat:

Tyttö ja poika lumista polkua tallas, oli huopatossut jaloissaan ja paljon lunta jalkojen alla. Menossa olivat pienen korin kanssa naapurin ikivanhalle mummulle äitinsä tekemiä joululeivonnaisia viemään.

Oli mummu niin pieni ja soma, valkoinen letti heilui ja silmiään tihrusti ja sanoi: ”Kiitos, taas te tulille”. Siinä oli kaunein kiitos – hänen oma.

Ja me niiaattiin ja kumarrettiin ja sanottiin: ”Terveisii äidiltä ja hyvää joulua”, ja iloisina kotiin pomppittiin ja äidille kerrottiin. Tuli niin hyvä joulumieli meille kaikille.

Tämä on faktaa. Minä Ulla ja veljeni Pertti ovat runon tyttö ja poika. Täpähän jospa 1950-luvun ihan alussa Ikaalisten Hangasjärvellä lapsuuskotini maisemissa.

Olkoon tämä runo nyt veljeni **Pertti Pitkäsen** muistolle. Hän nukkui pois 7.2.2017 Hämeenlinnassa ja oli syntynyt 7.11.1936 Vpl. Pyhäjärven Vernitsalla. Kaihoisin mielin jäimme häntä kaipaamaan kiitollisina kaikesta menneestä.

Pertillä ja vaimollaan Laimilla on kaksi poikaa, Timo ja Jukka, molemmat musikaalisia ja musikki liittyy heidän työhön-

säkin. Pojat asuvat Hämeenlinnassa ja Helsingissä perheineen.

Pertti teki elämäntyönsä peruskoulun opettajana Kauhajoella vaimonsa kanssa samalla koululla. Kesät he viettivät Pertin lapsuuskodin lähellä Ikaalissa.

Nuku veljeni kultainen helmassa hyvän paimenen, nuku unta rauhaisaa – muistosi koskaan unhoitu ei; nämä lauseet olivat siunaustilaisuuden ruusun mukana 4.3.2017 Ahveniston kappelissa Hämeenlinnassa.

Pikkusisko

ULLA RUOSTETOJA
o.s. Pitkänen perheineen
Vanhemmat olivat
Anni ja Janne Pitkänen
Vernitsalta

Kälyni Anneli Pitkäsen muistolle

Mä joulun sain, enemänkin hain – rauhaa ja rakkautta, lämmintä läheisyyttä, ilman ahdistusta.

Mä joulun sain – juuri sellaisen kuin hain. Kiitos vain, tunne rinnassain säilyy ain.

Loiste kynttiläin rauhoittaa, silmät lapsien säteilee. Joulun sanoma – sama ain.

Anneli Pitkänen oli edesmenneen Esko-veljeni vaimo. Hän on ollut hyvä ystäväni aina eläessään, kuin sisar. Kiitän Taivaan Isää tästä mukavasta kälystäni. Anneli nukkui pois

2.3.2017 ja oli syntynyt 30.7.1938 Jämsällä, omaasukaa Kulmala.

Ei muistot koskaan unhoitu pois, ne lohtuna nyt on meillä.

Anneli oli avioliitossa Esko-veljeni kanssa, joka oli syntynyt 23.3.1931 Pyhäjärven Vernitsalla. Esko nukkui pois 14.9.2002. Annelilla ja Eskolla on yksi tytär Päivi, joka asuu Hämeenlinnassa perheineen, ja on ammatiltaan erityisopettaja.

Anneli teki elämäntyönsä Mertiörrannan emäntänä. Hän oli kirjallisesti lahjakas kirjoittaen näytelmiä, runoja ja lauluja. Annelin kirjoittama näytelmä ”Esko, Laatokan poika” esitettiin Ikaalisissa Pyhäjärvi-juhilla muutama vuosi sitten.

Kaipauksella

ULLA RUOSTETOJA
o.s. Pitkänen

Pitkäsen sisarukset, oik. Mauno, Esko, Kirsti, Ulla ja Pertti.

Muistokynttilät sytytettiin Wiikojen haudalle

Kuva Vpl. Pyhäjärven ja Mouhijärven kirkkoherran Karl Wiikan ja Mouhijärven yhteiskoulun ensimmäisen rehtorin Impi Wiikan haudalta. Mouhijärven Karjalaiset muistivat Wiikoja sytyttämällä viimekin joulun 2017 alla kynttilän heidän haudalleen.

KARI ÄIKÄS

Piirakoita presidenttiparille

Vuotuisen tapaan Suomen tasavallan presidenttipari sai joulutervehdyksiä useilta eri tahoilta. Karjalan Liiton puolesta piirakkakorin viivät liiton naistoimikunnan pj. **Aira Viitaniemi**, liiton toiminnanjohtaja **Satu Hallenberg** ja liiton pj. kansanedustaja **Pertti Hakanen**.

– Karjalan siirtolaiset toivat aivan uutta yhdessäolon kulttuuria. Karjalainen kulttuuri on voimissaan ja välittää erityisluonnettaan, presidentti **Sauli Niinistö** sanoi kiittäessään tervetuloa.

Korissa oli samana aamuna paistettuja lantusupikkaita, riisi- ja peru-

napiirakoita, metsäsienillä täytettyjä vatruskoita ja siikakurniekkaa.

– Siinä kävi niin, että tämän myötä kaikki toiveet laihtumisesta joulun alla ovat haihtuneet, presidentti Niinistö naurahti katsoessaan korin sisältöä.

Kuva: Matti Porre, Tasavallan presidentin kanslia.

SUVANNON SEUTU
1917-1921

elämää ja ihmiskohtaloita

Elämää ja
ihmis-
kohtaloita
vuosilta
1917-1921

Tilaukset
Vpl.
Pyhäjärvi-Säätiö ja
Vpl.
Pyhäjärvi-seura

Lahjakas nuori Eemil ”Emppu” Lesonen on valinnut soittimekseen harpun

Eemil Lesosen vaarit ovat kummatkin karjalasta: **Erkki Lappalainen** Pyhäjärven Vernitsan kylästä, sekä **Eero Lesonen** Vienen Karjalasta Vuokkiniemeltä.

Eemil on neljäsluokkalainen iloinen koulupoika. Hän on pitänyt aina musiikista, pieni poika nukui parhaiten illalla, kun musiikki oli taustalla soimassa. Äiti **Pauliina** kysyi, kiinnostaisiko harpun soittaminen. Eemil on hyvin avoin uusille kokeimuksille, joten empiäntä hän tähän suostui.

Ensimmäiseltä tunniltaan tultuaan hänen kommenttinsa oli: ”Eihän se ollutkaan huuliharppu, vaan oikea harppu”. Siihen ei kuitenkaan musiikiharrastus päättynyt, vaan soittimen kaunis ääni oli vienyt nuoren pojan mennessään. Emppu halusi kokeilla myös kitaran soittoa, kitara kulki vuoden verran harpun soiton rinnalla, mutta se ei vaan tuntunut omalta jutulta.

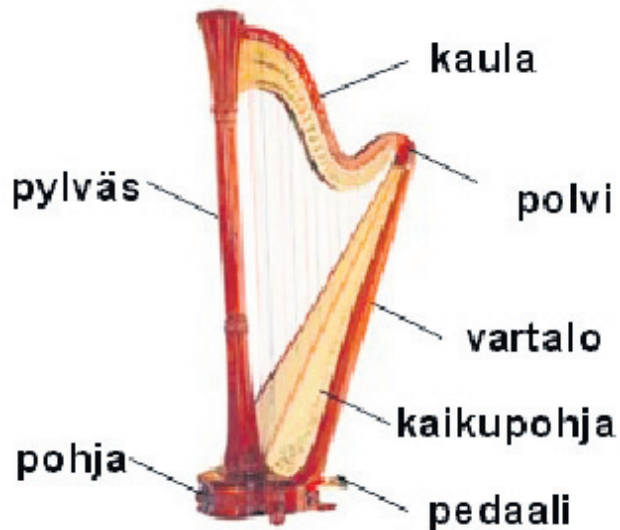
Harppu on musiikkiopistoissakin harvinainen soitin, joten soittimia ei ole varastoissa ylimääräisiä. Eemilillä kävi hyvä tuuri, kun musiikkiopisto tarjosi vuokrasoitinmahdollisuutta, ja koska ylimääräisiä soittimia ei ollut, opiston opettaja kävi valitsemassa Ranskasta harjoitus-harpun kotiharjoittelua varten. Kotona harjoittelu on edistymisessä tärkeää ja pieniä konsertteja kotona esitetäänkin aina vieraiden saapuesssa kylään.

Musiikkioppeihin jo kolmevuotiaana

Eemil aloitti Raaseporin musiikkiopistossa kolmevuotiaana musiikkileikkikoulun ja kuusi vuotiaana valittiin omat soittimet, jolloin harppu valikoitui soittimeksi.

Viime syksynä Eemil pääsi mukaan harpuilla soitettavaan musiikkisatuun, jossa on mukana harpunoittajia ympäri Suomea. Yhteissoittoharjoitukset kestävät kerralla jopa yli viisi tuntia, välissä pidetään pieniä ruokataukoja. Eemilin mielestä aika soittaessa kuluu aivan huomaamatta, mutta sormissa kyllä tuntuu.

Soitto-opiskeluun kuuluu myös rytmikkatunnit, jossa harjoitellaan ahkerasti tammikuussa Rovaniemellä esitettävään rytmikkaesitykseen. Tässä esityksessä rytmikkalaiset ”soittavat” käyttäen omaa kehoaan soittimenä, eli rytmit tehdään taputtaen eri kehon osia ja jaloilla

tehdessä eri ääniä mm. lattian vasten. Esitys on nimeltään **Sylvia Woodsin** säveltämä Harppusatu. Teos on harpuille sävelletty satu, jossa vuorottelevat kertoja ja musiikki.

Harppu on ikivanha soitin

Harpun varhaisimpia muotoja on tavattu jo noin 3000 vuotta eKr. Egyptissä ja Mesopotamiassa. Kehitysvaiheet tuon ajan 1-6-kielisiä harpuista nykyajan 47-kieliseen, 7-pedaaliseen harppuun olivat moninaiset.

Nykyisen muotonsa harppu sai v. 1811 saksalaisen Erardin ansiosta. Harpun näkyvin ja usein myös koristeellisin osa on sen kaikupohja, jonka läpi kielet kulkevat pystysuoraan soittimen kaulaan. Kaulan sisällä taas sijaitsee harpun varsinainen koneisto. Harpun pohjassa sijaitsevien pedaalien avulla saadaan aikaan sävelkorkeuden muutoksia.

On olemassa myös harppuja, joista pedaalimekanismi puuttuu tai se on yksinkertaisempi kuin konserttiharpassa. Tällaisen harpun sävellajivalikoima on suppeampi. Harppua soitetään näppäilemällä kieliä kahdeksalla sormella, pikkusormia ei käytetä.

Vikellystäkin on kiva harrastaa

Eemil ennättää musiikin lisäksi harrastaa vikellystä tädin ratsastuskoulu Grann Tallilla, äiti Pauliinan ohjauksessa ryhmiä. Vikellys on voimistelua ja akrobatiaa liikkuvan hevosen selässä.

Eemil on nyt vuoden verran kilpaillut lajissa, viime vuonna ensimmäistä kertaa ulkopuolisissa kilpailuissa Ypäjän hevosopistolla järjestetyissä kilpailuissa.

Vaarien karjalaisuus

Eero-vaari on syntynyt Oulaisissa 1934. Vanhem-

mat ovat paenneet Vuokkiniemestä Stalinin vainojen alkaessa 1930-luvun alussa. Lesosen suvusta osa jäi asumaan Vuokkiniemeen. Nykyään yhteyttä pidetään sukuseuran välityksellä. Eero-vaari lähti nuorena miehenä Ruotsiin ja loi siellä pitkän uran terästeollisuudessa. Sitten hän muutti Ouluun ja asustelee siellä edelleenkin.

Erkki-vaari oli neljävuotias, kun perhe joutui jättämään kodin Pyhäjärven Vernitsan kylältä. Evakko-perheen uusi koti perustettiin Ikaalisiin.

Olikohan tuo Laatokan rannalla ensitaipaleensa ottanut pieni poika saanut sieltä vaikutteita merenkulkuun, kun vanhemman veljen perästä piti 17-vuotiaana merille lähteä. Siitä tuli koko työuran kestävä laivasähkömiehen ammatti.

Eipä taida montakaan rannikkomaata ja satamaa olla, missä Erkki ei olisi käynyt. Leningradin satamatkin tulivat tuolloin tutuksi. Usein mielessä oli syntymäkotia Pyhäjärvellä. Matka toteutui kesällä 2013 sisarusten ja Pauliina-tytären kanssa. Erkki kertoi, ettei hänellä ollut mitään mielikuvaa paikasta, kuitenkin kotipaikalla seisossa lapsuuden maisema tuntui hyvin läheiseltä ja tutulta.

Eläkkeelle jäätyään Erkki toteutti pitkäaikaisen haaveensa seilata omalla veneellä. Hän rakensi purjeveeneen, josta tuli koko perheen harrastus. Veneellä on purjehdittu aina Välimerellä asti.

Vaari on opettanut merimiehen taitoja

Myös Eemilin kesäisiin harrastuksiin kuuluu veneily, kesällä saatu oma pienempi purjevene kartuttaa ”seilorin” taitoja, joita harjoitellaan ahkerasti Erkki-vaarin kanssa.

Äiti Pauliina on päässyt pienen kipparin kyytiin,

Vaarit ja Eemil. Eero Lesonen, Eemil Lesonen ja Erkki Lappalainen.

Eemil oman veneen kannella.

kunhan eväskorissa on riittävästi herkkuja, jotka luonnollisesti syödään heti, kun vene on 50 metriä laiturista ja tuuli kuljettaa venettä mukavasti kohti uusia seikkailuja.

Pauliina toimii tällä hetkellä liikunnan opettajana Urheiluopisto Kisakeskuksessa. Hän on nuorena harrastanut mm. ratsastusta, modernia tanssia, balettia, tanhuja ja joukkuevoimistelua. Tutuksi eri tanssilajit tulivat nuoruudessa opiskellessa 17 vuotta Itä-Helsingin musiikkiopistossa tanssiliinjalla. Pauliina on osallistunut äitinsä **Seijan** kanssa monena vuonna kansainväliseen voimistelun suurtahtumaan Gymnaestradaan useassa eri Euroopan maassa.

Eemil on ehtinyt saada nuoren ikänsä aikana hyvin monia vaikutteita eri musiikin ja liikunnan alueilta, nämä erilaiset ja rohkeutta vaativat harrastukset ovat tukeneet nuoren pojan osaamista ja vahvuuksia, jotka toivottavasti kantavat vielä pitkälle tulevaisuudessa.

Pyhäjärviuhliinkin on tutustuttu Seija-mummun ja Erkki-vaarin kanssa, viimeksi Järvenpäässä.

LEA JOKINEN
Empun isotäti

Erkin itse rakentama purjeve.

Kyläkierros, osa II

Ivaskansaaren värikäs hovihistoria

Vpl. Pyhäjärven kylä tutkailevan kirjoitussarjan ensimmäinen osa julkaistiin lehdessä 10/2017.

Jatkan kierrosta Ivaskansaaresta. Tästä kylästä verotusasiakirjat antavat paljon uutta tietoa, pitäjän historiakerronnassa Taubilaa ja lahjoitusmaailmiötä on käsitelty runsaasti. Ivaskansaaren tapahtumat muistuttavat kuitenkin enemmän Uudenmaan, Hämeen ja Varsinais-Suomen kartanoiden historiaa.

Vuonna 1613 kylässä oli neljä tilallista. **Matti** ja myöhemmin **Sigfrid Kaasalainen** olivat paikalla ainakin vuoteen 1637 asti, heidän paikallaan näytti seuraavana vuonna olevan **Nils Niukkanen**. Toisena tilallisena olivat **Pusat, Martti** ja **Christer**, jotka vuonna 1631 olivat jo muuttaneet Haapaniemeen. Christer Talonpoika tuli tällöin uuteen asukkaana. Kolmas vanhimma asukkaista oli **Mikko Rautia**, josta viimeinen merkintä kylässä oli vuonna 1617 ja korvaajaksi tuli **Martti Halvari**.

Neljäntenä tilallisena mainitaan Rossmestare. **Antti** oli paikalla vielä vuonna 1631, mutta seuraavalla vuoden 1637 verolistalla Saapurussa. Pitkääikäisin Ivaskansaaren suku **Äikiät** mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1637. Tässä vaiheessa kaikki neljä tilaa olivat saman kokoisia, ja muutoksia tilojen sukuihin ei tullut vuoteen 1651 mennessä.

Ruotsin vallan aikuiset läänitykset

1500- ja 1600-luvulla oli käytössä tapa, jossa kruunu järjesti virkamiesten ja eräiden sotilaiden palkkauksen nimeämälle kylä ja myös yksittäisiä taloja, joiden verot he saivat kerätä. Verojen suuruuden sekä kerääjien valtuutukset määräsi kruunu. Papisto sai vastaavalla tavalla tulonsa pappilan tuotoista, papisto sai myös yleensä joidenkin muiden tilojen verotuotot. Tilojen asukkailta perittiin myös erilaisia muita maksuja papeille ja käräjätuomareille.

Pyhäjärven osia läänitettiin 1600-luvulla kuudelle henkilölle / suvulle. **Taube** lienee yleisesti tunnetuin ja Ivaskansaari oli yksi Tauben 1640-luvulla saamista kylistä. Aiemmin käsitelty Pyhäkylä oli **Yxkull-Gyllenbandin** aluetta. Kolmas ja Ivas-

kansaaren myöhemmän historian kannalta merkittävin henkilö oli Käkisalmen läänin kirjanpitäjä **Erich Michelsson**. Tämä ruotsalainen sai vuonna 1641 kruunun kamarikollegiolta (nykyinen vastine valtionvarainministeriö) määräyksen tulla valvomaan kruunun etuja Käkisalmen läänin kirjanpitäjänä. Michelsson sai viimeistään vuonna 1645 läänitysalueekseen Konevitsan saaren sekä Lill-Pyhästä (Wattikala) tilan, joka oli nimismies **Olli Hanikalla**. Näiden lisäksi hän sai Riiskan, Sortanlahden, Vernitsan ja Sakkolan Viisjoen niittyjen tuotot.

Ivaskansaari Rickneck-suvulle

Suuressa läänitysten reduktiossa 1680-luvun alussa Taubet joutuivat luopumaan puolesta läänitystään ja Yxkullin läänitys palautui kokonaan kruunulle. Entiset läänitykset annettiin vuokralle arrendaattoreille, Ivaskansaaren vuokraajaksi tuli Erich Michelssonin leski ja lapset. Näihin aikoihin dokumentteihin ilmestyy heille myös sukunimi, **Rickneck**, ja perhe muuttaa Ivaskansaareen.

Asukasluetteloissa on neljänkymmenen vuoden tauko, jonka jälkeen 1690-luvulla Rickneckien lisäksi tilallisina (bönder) olivat **Jöran, Jöran Mänsin** ja **Martti Äikäs** sekä **Antti Pumbulainen** ja **Pähl Raami**. Populina oli mm. **Jöran Kläckare (Lukkarinen)**. Vuoden 1712 asukasluettelo kertoo seuraavaa, kirjuri oli luokitellut mantereen puolella sijainneen Äikkään alueen sekä Mahoisen omiksi kylikseen:

... ja siellä on moision tila, jossa asuu moision isännän ulkomaalainen leski **Gagina Pedorova (= Helena Matintytär s. Alhemia)**, **Irik Riknikin** leski, 60, hänellä renki **Aints Geikov**, 60, hänellä vaimo **Varba Martieva** 50 ja naimaton tytär **Mari** ½. Hänellä myös piika leski **Karina Markuševa (Nokelainen?)** 20.

- ja kuka asuikaan moision mailla, hänen poikansa nemtsi [ruotsinkielinen] **Adolf Krignek** 40, hänellä vaimo **Mari Iganova** 18 (= **Maria Johanin Schröder**) ja renki **Mattij Jurev** 25 ja naimaton piika **Karina Pekkieva** 20.

Tilojen maat ja rakennukset 1 desjatiina, moision viljelykset keskinkertaista maata 50 desjatiinaa, mutta hyvää maata lisäksi 27 tsetverttiä pellossa ja kaksi muuta vuoroviljelyk-

sessä. Heinäniittyjä tässä moisiossa ei ole, mutta eikaska ja suota ja järveä on kirjattu yhteiseksi.

derevnja Aika na ozere Pjugijari ja siellä luterilaisen tila

- luterilainen **Mattij Jurjev (Matti Jöranin Äikäs)** ja hänellä vaimo **Koiza Markova** 40. Hänellä myös miniä leski **Marja Antieva** 50.

Tilan rakennukset ja puutarhat puoli desjatiinaa, viljelyksessä keskinkertaista maata 25 desjatiinaa, ke-sannolla 15 desjatiinaa, kaskea 214 desjatiinaa miinus tsetvertti, mutta hyvää maata lisäksi 134,5 tsetverttiä vuoroviljelyksessä, heinäniityissä ja pus-kissa neljä desjatiinaa ja tämän kylän lähistölle on mahdollista asuttaa 30 talonpojan tilaa.

derevnja Magani (Mahoinen) ja siellä luterilaisen tila

- luterilainen **Jurjan Antiev (Kykkänen?) Lukkarinen?)** 50, hänellä vaimo **Marja Mareikova** 30. Hänellä otollapsi **Pedor Matiev** 13. Hänellä vaimo **Liza Gendrikova** 30. hänellä poika **Geika** 4. Tilan rakennukset ja puutarhat puoli desjatiinaa, viljelyksessä huonoa maata viisi desjatiinaan, kesannolla kahdeksan desjatiinaa, mutta hyvää maata lisäksi kuusi tsetverttiä miinus puolitoista neljänneestä ja vuoroviljelyksessä heinäniityissä ja pus-kissa kaksi ja puoli desjatiinaa, mutta kaskea yhteisesti kylän Aikia kanssa, mutta tähän kylään ei ole mahdollista asuttaa muita.

Rickneckin suvun pysyminen Ivaskansaarella on yllättävää. Olisi kuvittelut, että Ruotsin vallan aikainen ja Ruotsista lähtöisin oleva suku olisi häädetty pois. Valtaajan intresseissä näyttää olleen käyttää paikallista asiantuntemusta. Erich Michelssonin lapset lienevät asuneen koko elämänsä Käkisalmen seudulla eli kotoutuneet hyvin ja siirtymisen venäläiselle palkkalistalle ei ollut ongelma, esimerkiksi edellä mainittu Adolf toimi nimismiehenä. Ivaskansaaren hovi säilyi suvun asuinpaikkana 1700-luvun lopulle asti.

Mitä tapahtui 1600-luvun tilallisille? Äikkäät (Äikiät) olivat vuonna 1712 pienellä joukolla paikalla ja Mahoisissa asuneen kytkeminen johonkin sukuun ei oikein onnistu. Vuoden 1724 väestöluettelossa esiintyy Äikiän lisäksi **Jaakko Virolainen, Hans Ollin Äijö** sekä Martti Pusa, joka oli vuonna 1727 jo Rotjanlahdessa.

Vuoden 1727 maakirjassa nimismies **Adolf Rickneckillä** oli 3 aateria ja herrasväen tiluksiin kuului Matti JöraninÄ ikiän torppa ja Raamin autio. Selityksissä mainitaan, että Äikiä oli aiemmin itsenäinen tilallinen. Hovi viljeli 16 tynnyriä peltoon. Toisena tilallisena on uusi tulokas, **Matti Jöranin Paakeli**, 3/4 aateria, kylvää 2 tynnyriä peltoon. Paakelin tila sijaitsi saaren luoteisosassa ja arvioisin Pusan asuneen tässä aiemmin. Paakelin tilalla asui myös vanha **Jöran Kykkänen**.

Vuonna 1744 Äikiät palautetaan tilalliseksi hovin luopuessa 1/4 aaterista, Rickneck-suvulle jäänyt 2 3/4 aateria jaettiin **Danielin** ja **Carl Gustavin** kesken vuonna 1775. Carl Gustavin osuus kirjautui vuonna 1779 **Gotlieb Winklerille**, josta on vain maakirjahavainto. Rickneckien aika päättyi 1790-luvulla.

Vuonna 1780 Paakelin tilalla on kolme taloutta, osakkaana on **Matti Rautiainen**. Kylään on tullut kolme torpparia: **Matti Hienonen** v. 1746, **Mikko** ja **Johan Tattari** v. 1757 ja **Antti Äijö** v. 1776.

Ivaskansaaren yksityistäminen v. 1800
Venäläisaikana Pyhäjärven tilat läänitettiin uudestaan, vaikka käytettiin termiä lahjoitusmaat, niin sama merkitys tilallisen näkökulmasta oli.

Pyhäjärvi jakaantui aluksi kahteen osaan, Ivaskansaari kuului päätien itäpuolen alueeseen, jonka pääpaikkana oli Taubila. Ensimmäinen lahjoituksen saaja oli vuonna 1720 ruhtinas **Dolgorukov**, jolta läänitys peruttiin jo seuraavana vuonna ja alue annettiin kreivi **Matvejevile**. Kun tämä suku loppui vuonna 1734, kreivi **Soltikov** sai samat kylät haltuunsa. Soltikovin tytär myi perimänsä lahjoitusmaat hovipankkiiri, paroni **Johan Frederickzille** vuonna 1774.

1700-luvun ajan Ivaskansaari näytti olevan erikoistapaus, virkaväen kartano, joka oli luultavasti lahjoitusäntien kanssa sovittujen välipuheiden kautta saanut melkoisen riippumattomuuden. Freederickz myi kylän vuonna 1800 tohtori **Lindströmille**, joka oli Venäjän 14 tasoa virkahierarkiassa tasolla 4. Hän myi tilan heti kulta- ja hopeaseppä **Carl Carlssonille** ja perhe muutti hoviin. Carl kuoli vuonna 1706 ja tila oli tämän jälkeen lesken ja **Arvid**-pojan hoidossa. Kaksi tytärtä nai Viipurista

linnavahtimestarit, **Maria Helena** vuonna 1817 **Carl Brummerin**, joka muutti vävyksi ja oli 25-vuotiaana kruununnimismies. **Johanna Charlotta** avioitui vuonna 1818 **Bror Magnus Federleyn** kanssa. Perhe asui ensin Viipurissa, muuttivat Ivaskansaarelle vuonna 1822.

Carlssonien aika 1801–1875

Ivaskansaaren asukkaista on paljon tietoa Pyhäkylän koulupiirikirjasta siitä lähtien, kun **Hämäläiset** ostivat tilan 1870-luvulla. Vuodesta 1818 alkaen on olemassa jälleen kirkonkirjoja täydentävää tietoa henkikirjoissa. Kylän asutustapahtumista on aika vähän julkaistu tietoa **Carlsonin** ajalta.

Ivaskansaari 1 (3/8 aateria) on vuonna 1818 **Antti Paakelilla**, vuonna 1835 on kolmasosa siirtynyt Carl Brummerille, vuonna 1840 myös toinen kolmasosa ja vuonna 1845 Brummer on kaapannut koko tilaosuuden. Paakelit ovat tämän jälkeen torppareita. Vuoden 1850 tienoilla Paakelit muuttavat pois useisiin kyliin, Haapaniemelle, Hassinmäelle ja Larjavaan.

Ivaskansaari 2 on vuonna 1818 hovilla, lisäksi tilallisena **Jöran** ja **Johan Äikiällä** sama osuus kuin aiemmin. **Matti Hienosella** oli saman suuruinen osuus kuin Äikiän suvulla. Torppareita on kolme: **Matti Rautiainen, Tuomas Pennanen** ja **Mikko Johansson**. Carlsonilla oli hushällerska **Cristina Tam-melin**, joka on perheen palveluksessa 1880-luvulle asti. Renkinä on **Mikko Rautiainen** (27) ja piikoina **Liisa Valtonen** (27), **Liisa Luukkonen** (17) ja **Valborg Tihveräinen** (12).

Vuoden 1820 henkikirjassa näkyy hovin jako, Arvid Carlsson saa hieman alle puolet ja leski sekä vävy Brummer loput. Hienosen tilaosuus siirtyy samalla hoville. Torppareita on nyt kuusi, kaksi **Pennasta, Johansson, Hienonen, Matti Matikainen** ja **Heikki Kaasalainen**.

Vuonna 1825 toinen vävy, Federley on tullut paikalle ja sijoittuu lesken ja Brummerin osuuteen. Kuriositeettina voi mainita, että Federleyllä oli barnflicka, siis lapsenlikka **Carin Kuparinen** (13) Noitermaalta.

Vuonna 1840 on tehty uudelleenjärjestelyä. Leski on kuollut ja Arvid on muuttanut pois (kuolee Lempaalassa v. 1850). Äikiät menettävät tilansa ja siirretään torppareiksi. Fe-

derley saa neljänneksen hovista ja toinen vävy Carl Brummer loput. Brummer kuoli vuonna 1849, leski ja yksi tytär muutti Heinolaan, toinen naitiin Vatikalaan. Pojista yksi kuoli laukaistuaan pistoolin suuhunsa (selitetty vahingoksi), toinen kaatui Krimillä. Brummerit möivät Ivaskansaaren osuutensa ennen vuotta 1850 Käkisalmella asuvalle kauppiaille, **Petter Bojarivoville**, joka ei muuttanut paikalle.

Vuonna 1855 Bojarinovilla olivat renkeinä **Matti Mikon Vuohelainen** 22, **Mikko Matin Leppänen** 27, **Adam Jaakon Vanhanen** 22 (+ pso **Liisa Tontti** 28), **Antti Jääskeläinen** 34 (+ pso **Maria Nokelainen** 40) ja piika **Maria Kemppinen** 30. Torppareina olivat **Christer Ruuska** 48, **Antti Martin Päiväläinen** 49, **Tuomas Äikiä** 54, **Johan Äikiä** 65, **Tuomas Mustonen** 55, **Antti Äikiä** 43 ja **Abram Seppänen** 51. Federleyllä oli yksi renki, **Mikko Savolainen** 36, puolisoineen.

Rengit ja piikat vaihtuivat, henkikirjoissa olivat vain juuri silloin paikalla olleet, väli vuosia oli aina neljä. Laskin uteliaisuuttani henkikirjoihin vuosina 1818-1880 rekisteröityneet. Heillä oli 65 eri sukunimeä eli melko moneen sukuun oli kytkentää.

Kauppias Bojarinovin aikana mainitaan muutamia muonatorppareita (renkejä, jotka saivat asua torpassa muonapalkalla). Muun muassa **Simo Pöhläkkä, Antti Akkanen** ja **Johan Karonen**. Bojarinov myi tilaosuutensa 1870-luvun loppupuolella **Hämäläisille**, jotka asuivat aiemmin Wikkalassa, siis Lill-Pyhässä.

Ivaskansaarella asui silloin tällöin ammatinharjoittajia ja virkamiehiä. Esimerkiksi vuonna 1818 oli hyresman **Henrik Taube**, vuonna 1840 suutari **Carl Aron Nyman**, vuonna 1850 jahtivouti **Mondolin**, 1860 arrendator **Albert Schwanenberg** ja snickare **Gustaf Sundström**. Uusi nimismies **Edvard Forss** asettui Toivolaan 1860-luvulla ja hänen perässään jonkin vuoden kuluttua Orimattilasta Bojarinovin rengiksi tuli **Juho Kajander**. Kajander muutti myöhemmin Matiskalaan.

Hämäläisen torppareita ja muuta väkeä

Hämäläiset saivat kaupan päälle torppareita. Vuonna 1900 renkeinä olivat

Iivaskansaaren karttaa 1895.

Mikko Kuosa s. 1873, Juho Vuohelainen 1854 (+ Riitta), Antti Akkanen 1872 (+ Maria), Aapro Rautiainen 1864 (+ Varpu), Matti Rekonius 1872 (+ Maria) sekä piika Anna Pärssinen. Torppareina olivat Antti Tepponen 1847, Antti Äikiä 1860 (+ veljet Juho, Simo) ja Matti Aapramin Pappinen 1840.

Federleyn osuutta hoitivat Felixin leski Liisa 1835 (+ Antti, Herman ja vävy Juho Pärssinen 1857), Venäjälle olivat kirjautuneena Boris Federley 1851, Maria Federley 1873, Serafim Federley, fotografini leski 1834, Aleksanteri Felixin Federley 1860, Magnus Federley 1860 maanhoitaja (+ Varvara).

Muita Venäjällä oleskelevia Iivaskansaaletta mainitaan v. 1900: neiti Hanna Toivonen 1871, työmies Robert Rönkä 1847 (+ Elisabet 1852, Konstantin 1877 + vaimo 1878, Aleksanteri 1873), hopeasepän salli Matti Hyytiäinen 1871, räätälin salli, Kaarlo Uski sekä työmies August Sillanen 1839 (+ Helena 1829).

Kylässä asuivat myös metsänvartija Jouko Riikonen 1868 (+ Anna), Varpu Sirkiä 1840, Mikko Äikiä 1870 (+ Liisa), Kaapro Bollström 1836 (+ Petriikka), Pekka Komulaisen leski Anni 1840, Maria Silventoinen 1857

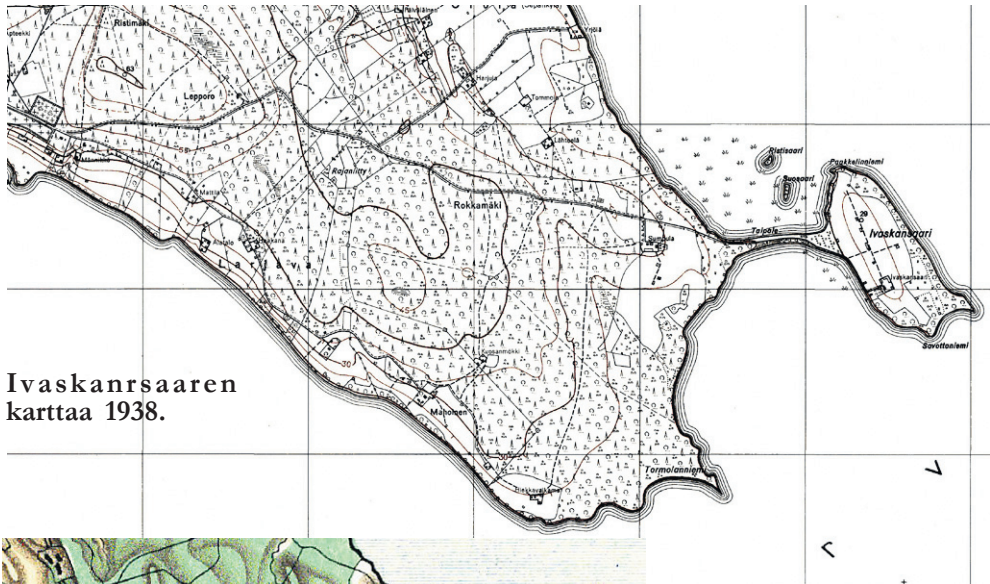
Vuonna 1915 torppari-vapautusta Härmäläisten mailla olivat odottamassa: torppari Juhana Äikiä 1867 (+ Anna 1873, Anni 1894, Aina 1897, alaikäisiä. 2 poikaa, 2 tyttöä, äiti Katri 1834) torppari Juho Hopia 1882 (+ Iida 1881, alaik. poika, tyttö, äiti Maria 1854) torppari Antti Äikiä 1860 (+ Leena 1864, Tuomas 1889 pso Iida 1893, Tobias 1891, Iida 1896 + alaikäisiä 2 poikaa, 1 tytär

torppari Heikki Pennanen 1848 (+ Anni 1854, Juho 1882, Liisa 1891, Emil 1896) mäkitupalainen Mikko Kuosa 1863 (+ Anna 1881 + alaik. poika ja 3 tytärtä) mäkitupalainen Antti Turunen 1851 (+ Anna), inh. Antti Tepponen 1847

Renkeinä olivat Antti Akkanen 1872 (+ Maria 1871) ja Antti Nolo 1891 (+ Varpu 1889).

Kunkin tilan ja torpan sijaintia en tässä selvittelen kuvan karttaa enempää. Täydennän vain, että Federleyt olivat Mahoisissa ja Iivaskansaaren ja Larjavan välimaastossa sijaitsevan Toivolon asukkaista on kirjattu vaihtelevasti molempiin kyliin.

ESKO SIMONEN

Iivaskansaaren karttaa 1938.

Iivaskansaaren karttaa 1863.

Tervetuloa KARJALAISIIN RUOKAPITOIHIN la 10.2. klo 14 alkaen

Huopalahden kirkon srk-saliin,
Vespertie 12 / Kauppalankuja 7, Helsinki

Karjalanpaistia lisukkeineen,
karjalanpiirakoita ja puolukkakiisseli
Pääkokkina ja leipurina Juhani Forsberg
Musiikkiohjelmaa

Aikuiset 20 euroa, alle 15 v 8 euroa
ja vunut alle 8 v ilmaiseksi

Järj. Vpl.Pyhäjärvi-seura

Paikat varataan ilmoittautumisjärjestyksessä 30.1. mennessä
Kaisa-Liisa Korhoselle
(tiedot lehden takasivulla)

Kotikokin kertomaa

MITÄ TEILLÄ SYÖDÄÄN?

Onko perheelläsi ja suvullasi omia reseptejä tallessa?
Kerro ne Vpl. Pyhäjärvi-lehden lukijoille
Kotikokin kertomaa -palstalla.

Tampereen Seudun 30-vuotiaan Vpl Pyhäjärvi-kerhon historiaa

Sihteeri **Helvi Kalttila** kirjoitti kerhon ensimmäisessä vuosikertomuksessa, miten vuosien varrella oli herännyt ajatus, että Tampereen seudulla asuvat pyhäjärveläiset kokoontuisivat yhteen. Niinpä vuoden 1987 marraskuun alussa **Eudo Leppänen** tuli Helvin kotiin yhdessä pohdimaan, mikä olisi sellainen paikka missä voitaisiin kokoontua ja kuinka saisi joukon koolle.

Päätettiin kutsua ensin pienempi joukko kokoon, ja sitten jos halukkaita, löytyy, niin ilmoitetaan laajemmalti. **Eudo Leppäsen** tiedossa oli Kesoilhuoltamo, jonka kahvion 20-30-paikkaisessa kabinetissa on mahdollisuus pitää kokouksia. Sovittiin päivä ja päätettiin kutsua puhelimitse sekä 20.11. ilmestyneessä Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä olleella kutsulla, joka kuului:

"Tampereen pyhäjärveläiset. Oletko Tampereella tarvetta oman Pyhäjärvi-kerhon perustamiseen? Tule keskustelemaan ja tarinoimaan aiheesta 23.11. 1987 kello 18.00 Tammen puistikatu 19, Kesoil. Mukana ovat myös Pyhän-Säätiön edustajat. Kokoonkutsujana Eudo Leppänen."

Alustavassa kokouksessa Pyhän-Säätiön edustajana olivat paikalla **Salme Rintala** ja **Erkki Pärssinen**. Osanottajia oli kaikkiaan 55. Eudo Leppänen toimi puheenjohtajana ja **Pauli Silván** sihteerinä. Oltiin yksimielisiä, että kerho perustetaan. Valittiin toimikunta selvittämään, miten ja missä muodossa kerho kokoontuisi. Toimitaanko itsenäisenä kerhona, Tampereen Karjala-seuran alaosastona vai rekisteröitynä yhdistyksenä.

Toimikunta kokoontui heti alustavan kokouksen jälkeen samassa paikassa. **Väinö Hovivaara** kutsui toimikunnan kokoon seuraavaksi hänen kotinsa joulukuun 12. päivänä 1987. Keskusteltiin sääntöehdotuksesta, mikä päätettiin esittää perustavan kokouksen hyväksyttäväksi. Väinö Hovivaara sopi Tampereen Seudun Osuuspankin kerhohuoneen kokouksen pitopaikaksi. Pankki lupasi tarjota pullakahvit osanottajille.

Perustava kokous oli 8.1.1988, puheenjohtajana toimi **Viljo Pärssinen** ja sihteerinä **Salme Rintala**. Perustavassa kokouksessa koottu kahviraha tuotti 355,45 markkaa ja Pyhän-

Säätiöltä saatiin pesämunaksi 500 markkaa. Kokouksessa oli osanottajia 48. Kova pakkanen ja saunailta lienevät verottaneet osallistumista.

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon sääntöihin kirjattiin mm:

2. § Kerhon tarkoitus on Vpl pyhäjärveläisten kiinteän yhteistoiminnan kehittäminen, valistus-, kulttuuri- ja virkistystilaisuuksien järjestäminen sekä arvokkaiden karjalaisten kansanperinteiden tallentaminen jäsenistön keskuudessa.

3. § Kerhon jäseniksi hyväksytään kaikki pyhäjärveläiset sekä heidän perheenjäsenensä ja perillissensä. Näillä saatesanoilla ja nuijan kopautuksella julisti kokouksen puheenjohtaja Viljo Pärssinen kerhon perustetuksi.

Kerhon 1. johtokuntaan valittiin 8 jäsentä, **Väinö Hovivaara**, **Helvi Kalttila**, **Maila Mannikainen**, **Eero Pakarinen**, **Kerttu Pylvänäinen** ja **Antti Pärssinen** Tampereelta, sekä **Aino Honkala** ja **Eino Vuohelainen** Nokialta. Varajäseniksi valittiin **Aarne Karppanen** ja **Viljo Pärssinen**. Tilintarkastajiksi valittiin **Heikki Karttunen** ja **Salme Rintala** Nokialta. Puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti **Eudo Leppänen**. **Eero Pakarinen** ehdotti, että käytettäisiin kokoontumisesta nimeä "tarinatuokio".

Pyhän-Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja **Mauri Vanhanen** Helsingistä oli tullut kokoukseen ja esitti säätiön puolesta lämpimät onnentoivotukset uudelle kerholle.

Päätettiin kokoontua tarinatuokioon kerran kuukaudessa sunnuntaisin klo 13.00. Kokoontumispaikalle asetti rahan puute omat rajoituksensa. Heti kevätkaudella kokoonnuttiin kolme kertaa Lielahdessa Tampereen Autokuljetuksen kahviossa. Kokoontumispaikasta ei tarvinnut maksaa mitään, ainoastaan kahvista. 7.2. osallistujia oli 59. Nokian Seurakeskuksen takkahuoneessa kokoonnuttiin 17.4. Nokialaiset tarjosivat pullakahvit ja osallistujia oli 86 henkeä.

Nyt kokoontumispaikka on Tampereen Karjala-seuran kerhohuone, Koulukatu 12. Kokoontumispaivä on kuukauden 1. maanantai klo 12. Kevätkauden päätteeksi on tehty yhdessä suunniteltu päiväretki.

Kesä-, heinä- ja elokuussa pidetään taukoa. Joulukuussa on vietetty pikkujoulujuhlaa tamperelaisessa ravintolassa ohjelmasta ja jouluateriasta nauttien.

Puheenjohtajina ovat olleet Eudo Leppänen, **Matti Matikainen**, **Marja-Kaisa Linnainmaa**, **Laila Innanen** ja nyt **Aila Kuhlman**. Sihteerinä **Helvi Kalttila**, **Vappu Silván**, **Laila Innanen**, **Leena Kenttälä** ja nyt **Pirjo Kiiala**. Rahastonhoitajina **Maila Mannikainen**, **Kalevi Luukkanen**, **Seija Lintula**, **Eila Matikainen**, **Helvi Kalttila**, **Leevi Hietanen** ja nyt **Pirjo Kiiala**.

Emännän töistä kahvituksineen ovat huolehtineet mm. **Eila Uskola** ja nyt **Seija Lintula**. Arpoja ovat myyneet **Raakel Valkama**, **Irja Siirtonen** ja nyt **Paula Kiiskinen**. Toiminnan tarkastaja on nyt **Lauri Pulakka** ja varalla **Veijo Nuortama**. Lisäksi on kerholla ollut vuosien varrella lukuisia muitakin vastuunkantajia, joita ei tässä ole tullut mainituksi. Kiitos kaikille heille ja kerhossa käyneille!

Kerho on järjestänyt Vpl. Pyhäjärvi-juhlia Tampereella yhdessä Säätiön kanssa kolme kertaa:

- 1990 Aleksanterin kirkko ja Hepokatti 4. - 5.8.
- 1999 Kalevan kirkko ja Sampola 24. - 25.7.
- 2007 Kalevan kirkko ja Sampola 14. - 15.7.

Kerho on osallistunut merkittävällä tavalla Tampereen Karjalanpuistoon 19.9.1999 pystytetyn Muisto elää -patsaan varojenkeräykseen, lisäksi **Matti Matikainen** oli patsastoimikunnan jäsen.

Kerho osallistuu vuorolleen vuosittain 4.6. pidettävän muistohetken järjestämiseen patsaalla yhdessä seitsemän muun tamperealaisen karjalaisyhteisön kanssa ja samoin Pyhäinpäivänä klo 12 Kalevankankaalla Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä, joka on paljastettu 2.10.1955: paljastuspuheen piti pyhäjärveläinen **Jalmari Pusa**.

Seuraava kerhon vuorovuosi on 2019, jolloin hoidetaan patsaille kukkalaite, sekä puheenpitäjä ja runonlausuja tms. ohjelmaa. Osallistuttiin myös Karjalatalon eteen paljastetun Evakkoäiti-patsashankkeen varojenkeräykseen.

30-vuotiskahvit nautittiin 8.1.2018

Päätettiin muistella menneitä 30 vuotta juhlavasti kahvikupin äärellä kerhon perustamispäivänä, loppiaisen jälkeisenä maanantaina. Almanakka-arkistosta ilmenee, että perustamispäivänä 8.1.1988 oli perjantai ja loppiaisaatto. Muistamme, että Loppiaisen oli tuolloin siirretty viikonloppuun.

Iloksemme vieraaksi oli saatu myös Karjalan Liiton puheenjohtaja, kansanedustaja, Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallituksen puheenjohtaja **Pertti Hakanen**, säätiön asiamies **Kirsti Naskali** puolisoineen, sekä säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja **Esko Pulakka**. Ensimmäisistä johtokunnan jäsenistä olivat paikalla **Aino Honkala** ja **Helvi Kalttila**.

Kerhon puheenjohtajan Aila Kuhlmanin toivotettua juhlayleisön tervetulleiksi laulettiin yhdessä Karjalaisten laulu. Juhlapuheessa Pertti Hakanen toi onnitte-lut säätiöltä ja Karjalan Liitolta. Puheessaan hän kiitti kerhoa ja sen toimijoita aktiivisesta karjalaisen kulttuurin ylläpidosta ja edistämisestä Tampereella. Hän on pannut merkille, että karjalaista kulttuuria arvostetaan vieraillessaan eri puolilla Suomea piireissä ja seuroissa menneen kesän ja syksyn aikana. Kerholle hän toivotti menestystä ja vielä monia toimintavuolia.

Kunniapuheenjohtaja **Matti Matikainen** muisteli kerhon menneitä tapahtumia ja henkilöitä puheenjohtajakaudeltaan; mm. **Kaino Rastas**, laulumies kokosi kerholle laulukirjan. **Laila Innanen** lauloi **Osmo Immosen** Pyhäjärvi-vals-sin, jonka sanoituksessa mm. "...Kirkekoaho vain muistuttaa mieleen, tätä kuvaa ei pyyhitä pois."

Seuraavana oli ohjelmassa kahvitauko ja sitä seurasi **Pirjo Kiialan** lukema kerhon 30-vuotishistoriikki. Kerho kiitti aktiivisia toimijoita ruusulla, jonka ojensi Aila Kuhlman Aino Honkalalle, Laila Innaselle, Helvi Kalttilalle, Seija Lintulalle, Matti Matikaiselle, Pentti Päiväläiselle, sekä juhlapuheen pitäjälle **Pertti Hakaselle**.

Vapaan sanan aikana ensimmäisen johtokunnan jäsen Aino Honkala lausui 100-vuotiaalle Suomelle kirjoittamia runoja ja **Pentti Päiväläinen** toi terveiset karjalaiselta, entiseltä kansanedustajalta ja Tampereen kaupunginvaltuutetulta **Irja Tuloselta**. Pentti muisteli

Raija Hakala, Ritva Liski ja Laila Innanen.

Aila Kuhlman ottaa vastaan onnitte-lut Pertti Hakaselta.

Suomen raskaita talvisodan aikoja, jolloin turvauduttiin rukouksiin Jumalan apuun presidentti **Kyösti Kallion** kehotuksesta. Tilaisuuden lopuksi laulettiin yhteisesti *Kotimaani ompi Suomi*.

Päätössanoissaan puheenjohtaja Aila Kuhlman kiitti tilaisuuteen osallistuneita lämmihenkisestä juhlahetkestä.

Kolme vuosikymmentä kerho on toteuttanut sääntöissä mainittua tarkoitusta ja tästä on hyvä jatkaa alkavalle vuosikymmenelle. Seuraavana on vuosikokous 5.2.2018. Tervetuloa toimintaan mukaan "pyhäjärviset" ja perheenjäsenet Tampereelta ja sen seudulta!

PIRJO KIIALA

Alustava kokous 23.11.1987.

Kukkia ansioituneille.

Matti Matikainen puheenvuorossaan.

Aktiivista pitäjäseuratoimintaa pääkaupunkiseudulla

Vpl.Pyhäjärv-seuran 115 jäsenestä kolmannes asuu pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Jäsentapaamisiin Karjalatalolle Helsinkiin tullaan kauempaakin, mm. Lahdesta, Heinolasta, Hyvinkäältä ja Järvenpäästä.

Viime vuonna tuli kuluneeksi 60 vuotta Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n perustamisesta. **Kauko Hinkkasen** kirjoittama juhla-kirja on ”kokonaisuus seuran toiminnasta sen syntyajoista lähtien. Teksti ja osin ennen julkaisemattomat kuvat muistuttavat, miten lukuisat seuran jäsenet vaikuttivat pyhäjärveläisessä pitäjäseurassa karjalaisen kulttuurin ylläpitoon ja taltiointiin tuleville sukupolville. Kirjan lukijalle avartuu näkemys, millaisessa muutoksen virrassa seura on askeltanut tarkoitustaan noudattaen vuosikymmenien saatossa toimintakykyisenä näihin päiviin asti”.

Kirjassa on myös **Kari Uusitalon**, **Antero Pärssisen**, **Risto Kuisman** ja **Tuomas Fosbergin** juhlapuheet. Luettavissa on lisäksi edesmenneen aktiivijäsenen **Toini Pelkosen** muistelmät sekä erilaisia henkilökuvia.

Kirja on sujuvaa luettavaa, joten se sopii lahjaksi kaikille pyhäjärveläisyydestä ja karjalaisuudesta kiinnostuneille.

Kirjan hinta on 20 euroa + postituskulut. Edellisen **Juhani Forsbergin** toimittaman 50-vuotishistoriikin saa 5 euron lisähinnalla (yht.25 euroa).

Tiedustelut ja tilaukset Kaisa-Liisa Korhoselta (ks yhteystiedot viereisestä mainoksesta).

Uutuuskirja

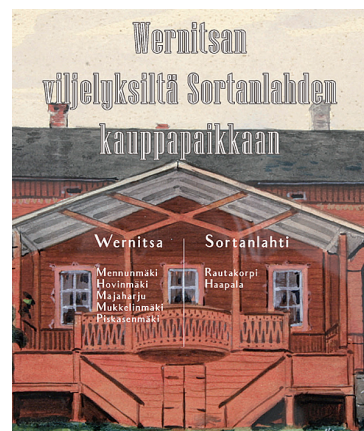
Kuudes vuosikymmen karjalaista
järjestötoimintaa pääkaupunkiseudulla

Vpl.Pyhäjärvi-seura ry:n 60-vuotisen toiminnan

lisäksi kirjassa on runsas kuvitus sekä tunnettujen pyhäjärveläisten puheenvuoroja ja muistelmia. Kirja sopii lahjaksi kaikille pyhäjärveläisyydestä kiinnostuneille.

Kirjan hinta 20 euroa + postituskulut
Tiedustelut ja tilaus Kaisa-Liisa Korhoselta
puh. 050 5905433.

Email: kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi

WERNITSAN VILJELYKSILTÄ SORTANLAHDEN KAUPPAPAikkaAN

Kyläkirja kertoo Vpl. Pyhäjärven Wernitsan, Sortanlahden, Haapalan ja Rautakorven kylähistoriaa. Tarinoiden tukena selkeät karttalehdet.

Hinta 40 euroa + postitus ja pakkaus.

Kirjan toimittanut Ikaalisten Karjalaseura

Yhteystiedot, puh. 040 734 28 65 /

sähköposti, lea.jokinen@ippnet.fi

Hyvä lahjavinkki:
hanki lahjaksi uutuuskirja
sukulaisille ja ystäville!

Taubilan kartano –
lahjoitusmaakaudesta Fazerin aikaan
176 sivus n. 150 valokuvaa koko B5
Hinta vain 30 euroa + läh. kulut.

Lisätietoa ja tilaukset:
taubila@pp.inet.fi tai 040 021 3369
seija.jokinen@netti.fi tai 040 835 5820
Noudettavissa myös hallituksen jäseniltä
ilman lähetyskuluja.
Sekä <http://vpl-pyhajarvi.fi> kirjapuoti.
Vpl Pyhäkylä-Seura.

Kotisivut osoitteessa:
www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

vpl. Pyhäjärvi

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön adressit

Adressit:
Karjalanneito, Pyhäjärven
kirkon alttaritaulu, Kullerot,
Valoisa polku ja Iiris. Adressi
sisältää kaksi tai useampia
sisälehtivaihtoehtoja, joista voi
valita sopivimman ja poistaa
ylimääräiset. Hinta 12 euroa
kappale + postituskulut.

Tilaukset:
Pirjo Kiiala,
puh. 044 281 5047
tai pirjo.kiiala@gmail.com.

Muistojen järvi -DVD:stä on otettu toinen
lisäpainos. DVD julkaistiin v. 2007. Uuteen
painokseen v. 2011 lisättiin Kaarina Pärssi-
sen kirjoittama esite. Levyä voi ostaa seuran
tilaisuuksissa tai tilata Kaisa-Liisa Korho-
selta. Hinta on 20e / kpl.

Vpl. Pyhäjärvi -tuotteita edullisesti lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki nyt **vaakunapaita**, jota saatavana jälleen
kaikissa pohjaväreissä valkoinen, helmenharmaa ja
musta. Tuote, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjär-
ven vaakunapaita, sopii esim. lahjaksi ja asukseksi
tuleville kotiseutumatkailijoille, vaikka koko ryhmälle.
Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla
ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin
hyvälaatuista T-paitaa löytyy valkoisissa ja mustissa
sekä V- että pyöreällä kaula-aukolla, mutta hel-
menharmaissa vain pyöreäaukkoisena. Koot S, M,
L, XL hinta 15 e/kpl ja isommat koot XXL ja
XXXL 20 e/kpl. Mustia V-aukkoisia vain muuta-
ma iso koko jäljellä.

Dokumenttielokuva Muistojen järvi vuosilta
1939-44 Pyhäjärvellä, mukana liuskan seloste elo-
kuvasta, DVD:n hinta 20 e/kpl.

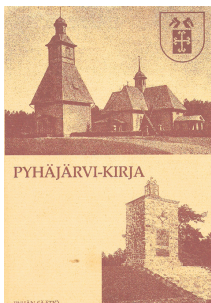
Seuran uusi 60-vuotishistoriikki (2017) saata-
vana hintaan 20 eur/kpl, 50-vuotishistoriikki 5
euroa, yht. 25 euroa.

Postitettaessa lähetysiin lisätään postituskulut.
Tilaukset ja tiedustelut toistaiseksi ainoastaan Kai-
sa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail
kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiöltä tuotteita itselle tai lahjaksi:

Pyhäjärvi-kirja
350 s. Reino O. Kukko –
Kaarle Viika, 1989.
Historiaa sanoin ja kuvin,
sekä murrenasto
selityksineen.
Hinta 25 euroa.

**Vpl. Pyhäjärvi-
Säätiön 60-
vuotishistoriikki**
136 s. Reino Äikiä, 2008.
Runsaasti kuvia ja muis-
teluita säätiön alkuajoilta
ja eri paikkakunnilla pi-
detyistä Pyhäjärvi juhlista
ja muista pyhäjärveläis-
ten tapahtumista.
Hinta 20 euroa.

**Suvannon seutu
1917-1921, elämää ja
ihmiskohtaloita**
336 s.
Suvannon seudun
paikallishistorian
työryhmä, 2015.
Hinta 40 euroa.

**Vpl. Pyhäjärvi-
pöytästandaari**
Suunnittelu Kaarle Viika,
1963. Hinta 42 euroa.

**Vpl. Pyhäjärvi-
isännänviiri**
Koko 45x400 cm.
Suunnittelu Kaarle Viika,
1992. Hinta 75 euroa.

Hintoihin lisätään postituskulut.

Tilaukset ja lisätiedot
Pirjo Kiiala,
puh. 044 281 5047 tai
[pirjo.kiiala\(at\)gmail.com](mailto:pirjo.kiiala(at)gmail.com).

Mistä löydän hyvät lahjat?

Tässä vihjeet: Hanki kirjapari
Kaunista Vpl Pyhäjärveä, osat I ja II.
Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4.
Hinta vain 95 euroa + läh. kulut.

**Suvannon seutu 1917-1921
elämää ja ihmiskohtaloita** 335 sivua.
Hinta vain 40 euroa + läh. kulut.

Lisätietoja ja tilaukset:
taubila@pp.inet.fi tai 040 021 3369
seija.jokinen@netti.fi tai 040 835 5820
Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä
ilman lähetyskuluja.
Sekä <http://vpl-pyhajarvi.fi> kirjapuoti.

TAPAHTUMAKALENTERI

Vammalan Karjalaseuran tarinailta, Sastamalan Vam-
malassa Kauppatalon juhlasalissa (Puistokatu 10) to
25.1. klo 18.30. Karjalaisen historian tilanne Sastamalan
seudun museossa. Alustajina: vt. johtaja Marja Hänni-
nen-Tolvi ja amanuessi Heli Tuominen. Kahvitarjoilu
ja arpajaiset. Kaikille avoin tilaisuus. Tervetuloa! -
Vammalan Karjalaseura

Evakkoja ja tehdasväkeä - Harjavallan karjalaiset.
Tilaisuus torstaina 25.1. klo 18.-19.30. Emil Ceder-
creutzin museossa Harjavallassa, os. Museotie 1. Harja-
vallan karjalaisista ja heidän historiastaan luennon pitää
Harjavallan Karjalaseura ry:n pj. Yrjö S. Kaasalainen.
Tilaisuus kuuluu kulttuuritorstai -luentosarjaan. Vapaa
pääsy, tervetuloa!

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon helmikuun
kokous pidetään torstaina 1.2.2018 klo 13. Paikka:
Ravintola Wanha Herra, Laaksokatu 17, Lahti. Muistel-
laan nuoruuden laskiaisia. Tervetuloa!

Tampereen Seudun VPL Pyhäjärvi-kerhon sääntö-
määräinen vuosikokous on maanantaina 5. päivänä
helmikuuta 2018 klo 12. Koulukatu 12, Tampere. Kerho
tarjoaa kahvit. Tervetuloa runsain joukoin! Johtokunta

**Vpl. Pyhäjärvi-seuran toiminta jatkuu Karjalaisilla
ruokapidoilla** la 10.2. (tark. ilm. toisaalla lehdessä).
Ke 14.3. klo 18 Karjalatalolla Vpl. Pyhäjärvi ja Uusi-
kirkko esittelevät pitäjiään. Su 15.4. pidetään seuran
sääntömääräinen kevätkokous. Tervetuloa mukaan.

Vanhoja Vpl. Pyhäjärvi-lehtiä voit katsella netistä
kotisivuiltamme.

Tuleeko lehtesi oikealla osoitteella?
Ilmoita muutos toimitukseen tai
verkkosivujemme lomakkeella.

HUOM! Osoite ei vaihdu
vain postiin ilmoittamalla.

Seuraava Pyhäjärvi-lehti
ilmestyy helmikuussa 2018
Aineistot toimitukseen viimeistään
10.2. mennessä, kiitos!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö sr
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Korpimetsontie 16
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:
Tarja Kopalainen, Pertti
Hakanen, Mauri Hauhia,
Kirsti Naskali, Esko Pu-
lakka, Markku Pärssinen ja
Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus
lyhentää ja muokata
lehteen lähetettyä aineistoa.

**Tilaukset, jakeluhäiriöt ja
osoitteenmuutokset:**
Toimitus, päätoimittaja
Korpimetsontie, Lempäälä
kts. yhteystiedot vierestä

**Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
asiamies**
Kirsti Naskali
Miharintie 312
37200 Siuro
puh. 040 719 2692
kirsti.naskali@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Botnia-Print Oy
Kokkola

Lehden vuosikerran tilaushinta 35 euroa
Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%